Ч. 196 (15.017). Львів, вівторок 6. вересня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Леґіон. Праґа „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . . . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Консолідація німецької меншини у Польщі.

Варшава, 4. вересня

В мин. четвер прийняв премієр Складковський голову „Ради Німців у Польщі", сен. Гасбаха. Німецький сенатор поінформував премієра про постанову ради німецьких організацій покликати до життя нову, спільну, обєднуючу організацію цілої німецької меншини у Польщі п. н. „Союз Німців у Польщі" з осідком у Варшаві. Сен. Гасбах передав уже премієрові проєкт статуту нової організації.

„Союз Німців у Польщі" треба вважати за вияв повної національної консолідації німецької меншини. Як подає нинішня німецька преса, організація ця має бути репрезентацією німецьких інтересів у Польщі в політичній, культурній та господарській ділянці.

Польська протинімецька преса розпочала, зрозуміло, проти нового вияву німецької консолідації неперебірчиву кампанію, сполучуючи в ній найчастіше контр-німецькі арґументи з перфідними протиукраїнськими випадами.

Гром.

Арештували 110-ох українських совітських старшин.

ЧЛЕНІВ ТАЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ „ВІЛЬНА УКРАЇНА".

До Москви наспіла вістка, що в УССР арештовано 110-ох старшин київського і харківського ґарнізону, які належали до тайної організації „Вільна Україна". Вони підготовлювали змову проти наркома важкого промислу Каґановича підчас його недалекої поїздки до Донбасу. Арештовано м. ін. ґен. Сидоренка.

50-ох старшин розстріляно після розправи у прискореному темпі.

——о——

Невдатний замах на єгипетського короля.

В неділю відбувалися в Александрії змагання за мистецтво Єгипту у плаванні. Король роздав нагороди та йшов до свого авта. В тій хвилині якийсь мужчина вистрілив до нього, але не трапив, бо в останній хвилині поліційний старшина вдарив його по руці. Одна особа ранена.

Король зберіг холодну кров; юрба улаштувала йому велику овацію

——о——

Співпраця ҐПУ з російською білоґвардійською еміграцією.

„ДЛЯ СПІЛЬНОЇ БОРОТЬБИ ПРОТИ ВОРОГА РОСІЙСЬКОГО НАРОДУ".

Як говорять у Москві, ҐПУ (нарком внутр. справ) наказало своїм станицям при закордонних дипльоматичних і торговельних представництвах увійти в якнайближчий контакт з російськими еміґрантськими організаціями „для спільної боротьби проти ворогів російського народу". Цю постанову видало ҐПУ мабуть на вістку, що підчас недавнього японсько-совітського загострення навіть найзавзятіші білоґвардійці виявили симпатії до СССР. ҐПУ сподівається діставати з „білих" кол важні інформації (АТЕ).

Чому Італія щойно тепер ввела протижидівський курс?

Відповідаючи на це питання „Джіорнале д' Італія" пояснює, що фашистівський режим переходить ріжні фази розвитку і в кожній з них використовує попередні поміщення. Теперішній протижидівський курс — це пристосування досвіду з часів абісинської війни.

ЖИДИ ЩЕ НЕ МОЖУТЬ ВИЇХАТИ З ІТАЛІЇ.

Жиди-чужинці в Італії вже почали робити заходи, щоб дістати візи, але у консулятах відповідають, що мабуть не дістануть їх, доки не появиться декрет у тій справі.

Одинокий американський консулят в Італії (в Неаполі) дістав уже більше прохань ніж за цілий рік

ПЕРЕД НОВИМИ ПРОТИЖИДІВСЬКИМИ ЗАКОНАМИ В ІТАЛІЇ?

У Римі мабуть рахуються з можливістю, що велика фашистівська рада, яка збереться 1. жовтня, ухвалить нові протижидівські постанови: заборонить мішані подружжя, обмежить господарську діяльність жидів, виключить їх з партії.

ЖИДАМ ДОЗВОЛЯТЬ ВИЇХАТИ ДО АБІСИНІЇ?

Тому, що у відомому протижидівському декреті не було згадки про східноафриканські кольонії Італії, у Римі появились поголоски, що уряд дозволить поселитися в Абісинії жидам, і то не лиш виселеним з Італії. Віцекороль Абісинії приняв на авдієнції всіх абісинських губернаторів та інспекторів — у звязку з тим говорять, що він поручив їм простудіювати кольонізаційні можливости для жидів.

АМЕРИКАНСЬКІ ЖИДИ БОЙКОТУЮТЬ ІТАЛІЮ.

Предсідник конгресу американських жидів д-р Візе оголосив відозву, взиваючи жидів не виїздити до Італії, доки там буде панувати антисемітський курс. Як твердить жидівська преса, чимало американських туристів відкликало виїзд до Італії, а купці позривали торговельні трансакції з італійцями.

„Манчестер Ґардіен" міркує, що жиди почнуть бойкотувати італійські корабельні лінії, так, як бойкотують німецькі. Дотепер італійські кораблі перевезли щонайменше половину жидівських еміґрантів до Палестини.

——о——

Ділом ушануйте память тих, що своїм зусиллям та терпінням поставили нас у ряд націй.

Від песимізму до віри у власний нарід.

Львів, 5. вересня 1938.

Положення на т. зв. Радянській Україні кидає свою тінь також на становище українства по цьому боці Збруча. До крайньо песимістичної оцінки стану річей на Совітській Україні причиняється у значній мірі те, що московський центр свідомо ізолював Наддніпрянщину від світу і в такий спосіб унеможливив автентичну провірку тамошнього положення.

Ніхто не стане сперечатися про те, що кровавий сталінський режим безоглядно й жорстоко здавлює кожний голосніший вияв свобіднішої думки свідомого українства. Навпаки, треба рахуватися з неоднім ще ударом і неодною втратою, доки цей режим існує, маючи до розпорядження штики чекістської поліції та апарат. Але йдучи за загальною думкою багатьох чужинців, що в останніх роках мали можливість ближче приглянутись до внутрішнього життя-буття совітщини й опираючись на повені офіціяльних совітських повідомлень про внутрішню боротьбу й анархію, яка там є буденним явищем, треба приняти, що большевицький режим, що большевизм як господарсько-політична система взагалі, стоїть над своєю могилою. Хто може сумніватися, що кінець большевицького режиму означатиме початок визволення національних, культурних, суспільних та господарських енерґій і що у хвилині большевицького упадку один з перших зголосить своє право на самостійне життя український нарід Наддніпрянщини?

Одначе песимістична оцінка положення на Наддніпрянщині деякими українськими колами загачує власне в це місце. Мовляв, большевики знищили фізично усю відому з довоєнних та воєнних часів інтеліґенцію і, позбавивши народні маси таким чином проводу, унеможливлюють якийбудь національно-державний зрив Наддніпрянщини у хвилині катастрофи Совітів. Не довіряють також молодій совітсько-українській інтеліґенції, виключаючи спроможність і якубудь підготованість цієї інтеліґенції відіграти якусь позитивну ролю на руїнах Совітів.

Не легко боротися з цим песимізмом раз тому, що песимістична чи оптимістична оцінка може найти своє виправдання щойно на фактах, а по-друге тому, що за недостачею можливости особисто вглянути в совітські відносини, в діючі там явно чи підпільно сили, можна теоретично снувати ріжні-преріжні комбінації. Одначе, є певне одно, що український нарід на Наддніпрянщині таки не перевівся і хо-

ча живе серед дуже тяжких умовин, дає знати про своє життя хочби посередньою дорогою, як предмет і причина скажених атак совітської адміністрації та большевицької партійної бюрократії. І як у 1917 р. цей нарід, Сфінкс для Европи, зголосився був до слова, хоч свідомої української інтелігенції була тоді горстка, таксамо можна з певністю сподіватися, що українство Наддніпрянщини, яке перебуває і діє нині в большевицькій масці, зараз пригадає себе, як тільки зачнуть розвільнюватись пута большевицької диктатури. Більше того — треба не без причини сподіватися, що кровава вакханалія сталінської адмінстрації супроти українства разом з господарським невільницьким режімом причинилися саме до національного освідомлення якнайширших мас українського народу Наддніпрянщини. Під поверхнею мальованої совітської дійсности істнує, бо того вимагають просто закони життя, інша „дійсна дійсніть", яка на Наддніпрянщині не може мати іншого змісту, як тільки тугу до звільнення зпід супрематії Москви до самостановлення на своїй землі. Істнування такої дійсности на Совітській Україні сиґналізують зрештою усі звідомлення большевицької преси, радія, промови большевицьких достойників та вироки й екзекуції судів...

Отже песимістична оцінка положення на Совітській Україні моглаб бути менше або більше шкідливою духовою власністю зневірених до життя людей, якби не те, що на цьому песимізмі, на зневірі у власний нарід, повстають цілі ідеольоґії. Бажання жертвувати частиною для рятування більшости, що вже нераз каламутило внутрішні українські відносини, не приносячи ніякої користи для більшости, тільки очевидну шкоду для тої частини, може в цій історичній стадії бути водою на чужий млин. Не кажемо вже про те, що те саме бажання ріжні ріжно розуміють і що воно може причинитися до ослаблення духової відпорности саме тої частини, що хоче зберегти себе для цілости.

Коли не пропало для українства Закарпаття, на яке ще на довго до війни махнули були рукою як на пропаще навіть поважні українські діячі, а при трохи корисніших обставинах приєдналося з молодечим ентузіязмом до творчого національно-культурного розвитку української нації, то є всякі підстави думати, що нема ніякої причини песимістично розцінювати майбутнє Наддніпрянщини.

Правда,, в таких специфічних, незвичайно важких обставинах, в яких український нарід найшовся після війни на цілому просторі своїх етноґрафічних земель, є місце на всілякі духові та матеріяльні переживання. Від оптимізму до песимізму іноді короткий шлях. І коли навіть на англійській політиці, звичайно консервативно-зрівноваженій, побудованій на великому історичному досвіді, помічаємо в сучасній хвилині нервозність та імпровізацію, то чого дивуватися, що і в нас люди затрачують історичну перспективу? Тому нічого дивного, що одноденний настрій декого з наших громадян стає іноді чимсь у роді ідеольоґічного або світоглядного обявлення та не рахується з тим, чи те обявлення гармонізує з нашим власним українським національним інтересом на нині й на завтра.

Справа національних меншин на Конґресі v Стокгольмі.

Львів,. 5. вересня 1938

Було великою похибкою держав Антанти, що при мирових договорах, заключених після світової війни, не наладнали якслід справи національних меншин, які прилучено до новоутворених европейських держав. Нема сумніву, що нпр. національности, які заселювали б. Австрію, мали перед світовою війною більше прав як передбачено для них у договорах про охорону національних меншин. Таким чином 40 міліонів европейських меншин — не числячи території Совітів — залишено їхній власній долі, бо відразу було очевидне що гарантії меншинеьих договорів не вистачають, щоб забезпечити мінімальні права, признані національним меншинам.

Вже по заключенні мирових договорів і договору про охорону національних меншин, озвалося сумління тих політичних чинників, які поглянули критично на свої договори і почавши від 1922 р. конґреси Міжнародньої Унії Товариств Ліґи Націй, Міжпарляментарної Унії та інших міжнародніх організацій, занялись справою реформи міжнародньої охорони національних меншин, домагаючися поширення і скріплення гарантій цієї охорони. Одначе ця акція лишилася без позитивних наслідків. З 852 петицій національних меншин, внесених до Ліґи Націй, тільки 5 петицій прийшло до вирішення на Раду Ліґи Націй і в тих нечисленних випадках Ліґа Націй станула по боці держав.

З огляду на неґативні висліди згаданої міжнародньої акції, представники національних меншин вирішили скликати в 1925 р. конґрес національностей до Женеви, який мав зясувати домагання національних меншин і підготовити їх охорону. Становище проводу конґресу було таке, що на нарадах мали обговорювати тільки засадничі питання охорони національних меншин і тимсамим виключено з нарад Конґресу поодинокі конкретні справи, як поодинокі держави нарушили договори. Згагадана теза першого конґресу лишилася незмінна і досі від цієї тези не відступив також XIV. Конґрес Національностей, який відбувся у днях 25 і 26 серпня цр. в Стокгольмі.

Проти сподівань і проти намірів вирішних чинників европейської політики, справа національних меншин стала зараз дуже актуальною проблемою, а то у звязку з питанням судетських німців, яке ненадійно виринуло на міжнародню арену в останніх місяцях. Сьогодні бачать европейські можновладці на конкретнім питанні, як то неполагоджено справи національних меншин може викликати міжнародні конфлікти, та що таку справу треба вирішити для добра справедливих домагань національних меншин.

Конґрес у Стокгольмі поставив на порядку нарад такі справи: 1) білянс політики супроти національностей в повоєнній добі, 2) загроза мира з причини непошанування прав національностей, 3) домагання національностей зі становища етики та їхнє значіння для розвитку европейського права.

До згаданих точок у порядку нарад виголосили реферати представники поодиноких національностей. З української делеґації забрав голос до 2-ої точки порядку нарад сенатор д-р Володимир Залозецький з Черновець, який виголосив реферат про: „Положення національностей". У тім рефераті д-р Залозецький представив, як невиконання охорони національних меншин може викликати небезпечні конфлікти між державами Европи. До 3-ої точки денного порядку виголосив реферат д-р Олександер Марітчак зі Львова на тему: „Домагання національностей — їхнє етичне обоснування та значіння для розвитку европейського права". В тім рефераті підкреслено ріжницю між національними меншинами, які роздрібнено чи в малій скількости заселюють територію даної держави і т. зв. національними меншинами, які живуть збитою масою, що доходить часто до кількох міліонів населення, на просторі даної держави і надають тій території окремий національний характер. Референт зазначив, що домагання т. зв. великих національних меншин мусять бути далеко ширші від домагань звичайних національних меншин. Вони йдуть по лінії територіяльної чи пак культурної, соціяльної і господарської автономії і признання меншин за підмет публичного права.

На підставі виголошених рефератів Конґрес приняв одноголосно резолюції такого змісту:

„І) Европейський Конґрес Національностей має переконання, що любов до батьківщини, збереження своєї національности та домагання на право до життя є моральний наказ. За сповнення цього наказу міліони европейців терпіли в часі війни і миру, та віддавали радо своє життя.

А проте в тій самій мірі моральним наказом є, щоб жертвенна любов до батьківщини була зєднана з пошаною волі до істнування та права до істнування інших народів. Щойно тоді, коли цей моральний наказ всі признають, можна надіятися хосенного та нестримного розвитку европейських національностей та їхньої культури.

ІІ) XIV-ий Конґрес европейських національностей стверджує, що загальне положення національностей в Европі погіршується дальше у застрашливий спосіб. Майже всім національностям загрожує потрійна небезпека: остаточна затрата політичного значіння, господарське зубожіння та зменшення числа населення через асиміляцію, вимушене переселення та перепони при витворенні національно свідомих кляс.

Конґрес національностей перестерігає перед такою дальшою метою. Ненависть, що витворюється між народами через національне поневолення та спинювання національного розвитку, викликала вже небезпечне напруження і загрожує катастрофами.

Конґрес національностей звертається до урядів европейських держав з наглим закликом перевести зміну порядку, яка забезпечилаб право до життя національностей у ділянці політичної та культурної рівноправности, зокрема в школі, церкві та в господарських взаєминах".

В нарадах конґресу взяли участь представники 7 національностей з ріжних европейських держав, а саме: українці з Польщі і Румунії, німці з Чехословаччини, Данії, Естонії, Латвії, Польщі, Румунії та Угорщини, хорвати і словінці з Німеччини, шведи з Естонії, югославяни з Італії, росіяни з Естонії, Латвії і Румунії.

До президії конґресу увійшов від українців посол З. Пеленський.

В часі нарад конґресу в Стокгольмі помітне було велике зацікавлення українською проблемою. Зараз по приїзді української делеґації зголосилися до українських делеґатів представники стокгольмської преси за інформаціями про становище української делеґації на конґресі. У найближчих числах ґазет появилися згадки про українську делеґацію навіть зі знимками делеаґтів. Також між делеґатами конґресу звертали увагу на українську проблему, вже відому в Европі, завдяки праці наших ріжних діячів на міжнародній арені. Коли давніше тяжко було знайти в Европі поінформованих про українську справу, то сьогодні відносини зовсім змінились. Круг осіб обізнаних з українською проблемою помітно збільшився і про справах сходу Европи уміють уже класти її на відповідне місце. Як малі виявляються з тої ширшої перспективи неповажні затії, щоб звести українську проблему до рівня чужинецьких експериментів!

По нарадах першого дня конґресу уряд приймала делеґатів у преґарних салях Гранд Готелю, де крім членів конґресу — взяли участь представники міста Стокгольму, місцевого університету, громадського життя та члени місцевих дипльоматичних представництв, між іншими: посол Румунії, представники Німеччини та Угорщини ген. консуль Югославії. На тім прийнятті виголосив між іншими сен. д-р Залозецький промову, в якій згадав про дотеперішні взаємини між українцями і шведами та підкреслив вагу проблеми національних меншин.

Білянс праць конґресу, в яких українська делеґація брала помітну участь — безумовно позитивний, бо конґрес у критичних для Европи хвилинах, висвигнув з цілою силою проблему недержавних національностей, якої відповідна полагода буде ще довго зв'язана для Европи з питанням миру.

Д-р Ол. Марітчак

Хроніка Совітської України.

НОВІ ПАМЯТНИКИ.

На київському Байковому кладовищі поставили памятники на могилах Лесі Українки, Заньковецької і Садовського. Виготовили також у Києві погруддя для памятника Л. Глібову, що його поставлять в Чернигові на могилі поета, на кладовищі Троїцького монастиря.

„БОГДАН ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ" КОРНІЙЧУКА.

Під Москвою, у хуторі російського письменника Олексія Толстого відбулося читання нової песи Корнійчука „Богдан Хмельницький". Усі присутні схарактеризували песу, як „твір великого історичного значіння, який по мистецьки зображає визвольну боротьбу українського народу проти польської шляхти". Сам господар (до речі, як відомо, з графського роду) теж поставився дуже прихильно до нової песи: „радянському театрові — на думку вельможно - пролетарського письменника — дуже потрібні такі песи, що розповідають про патріотизм народу (якого?), готового захищати Батьківщину від усіх ворогів (яких? чи це трохи не двозначно, якщо йде, розуміється, не про радянський наріл, який, здається, не істнував за тих часів, а про український?) Песу (очевидно, російською мовою) прийняв до вистави московський Малий Театр.

„Богдана Хмельницького" виставлять також у київському театрі імени Франка, у дніпропетрівському імени Шевченка, в Харківському імени Шевченка.

Наскільки Москва ласкаво похвалила новий твір Корнійчука, є підстави думати, що він написаний з додержанням усіх потрібних „ліній", без жадних „ухилів" і що Корнійчук може мати надію, що й він дістане власний хутір, розуміється, не під Москвою, але десь під Києвом, у Дарниці, чи Святошині.

МИСТЕЦЬКИЙ ІНСТИТУТ У ХАРКОВІ.

Харківську мистецьку школу перетворили на інститут. При інституті відкривають батальчо-історичну майстерню, якою кермувати буде професор академик Самокиш.

НОВА ОПЕРА.

Композитор Косенко з нагоди 125-ліття народин Шевченка пише музику для опери „Марина" за Шевченківським твором.

КИЇВСЬКА КІНОСТУДІЯ.

Ще 1935-го року київська кіностудія, в особі режисера Довженка дістала завдання створити фільму про „леґендарного героя громадянської війни" — Щорса, завдання як-ні-як від самого „вожда". Більше як 3 роки „твориться" цю фільму, а досі не готова і половина кадрів. Чому? Українська совітська преса не дає відповіди на це питання, але можна думати, що на перешкоді стоїть сама ця „леґенда", бо треба створити „героя" ніби й „українського", ніби і „всесоюзного", хоч 1919-го року жадного СССР не було, а деякі перегиби в той або інший бік створюють „ухили", яких не можна прийняти, їх, розуміється, доводиться нищити і знимати наново.

Таксамо затягається знимання фільми „Сорочинський ярмарок", де часто етноґрафія переходить в небезпечний націоналізм. На жаль нема відомостей кілько разом на ці фільми було видатків, але за півроку 1938 ці видатки досягають 1.700.000 карбованців.

ЛІТНИЩА НА СОВІТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Чимало є місцевостей на совітській Україні, що уявляють собою прекрасні літнища. Наприклад славна Пуща Водиця під самим Києвом. Густий, величезний сосновий ліс, прекрасний став, чудесне повітря роблять з неї одну з найкращих кліматичних стацій. Є там чотири великі будинки для відпочинку, де перебуває до 800 осіб, що наїздять з усіх кінців не тільки УССР, але й РСФСР. (Як відомо, „трудящі" РСФСР завжди з великою охотою їдуть до українських літнищ). Отже великі фонди видають на ці будинки відпочинку, та за перших шість місяців ц. р. не додано, кажучи делікатно, а неделікатно — украдено продуктів на 197.000 крб. Але й неукрадені продукти зберігаються недбало, трапляються в них ріжні домішки, пісок тощо, котлети наприклад роблять переважно з недоїдків хліба.

Памятаючи приповідку, що не одна їжа потрібна людині, літникам дають і „культурні розваги", наприклад біг у мішках, біг на одній нозі, біг на цеглинах тощо. Міжтим як прекрасне спортове устаткування переховується у директора Пуще-Водицьких будинків відпочинку Нодельмана. Цей директор має у свому розпорядженні фонди на оздоровлення дітей до 10-літнього віку. Мабуть директор має дитячу вдачу, бо на своє власне оздоровлення взяв 437 карбованців, але це не значить, що і справжні діти нічого не дістануть, ні, наприклад дитина пралі Ревиної дістала аж 10 карбованців. Дитяча вдача, розуміється одночасно і добряча, отже нічого дивного, що всі „господарчі" посади в цих будинках мають Вайшельбаум, Лезнік, Каневський, Шульман тощо — найближчі родичі Нодельмана.

Далеченько на захід від Києва, в наймальовничішій місцевости розташувалося місто Славянське, відоме зі своїх кліматичних прикмет. Розуміється й там є будинок відпочинку. Від двірця до нього декілька кілометрів, курсують автобуси, але тільки на папері. Як поїзд приходить увечорі, доводиться ночувати в готелі, але в ньому верхні поверхи ремонтують вже декілька років, а по нижчих мешкають постійні мешканці. Та завідувач готелю йде назустріч лтіникам і дає адресу приватного помешкання, де можна знайти за, правда дорожчу ціну, кімнату або ліжко, він може навіть провести до цього помешкання, бо це-ж його власне помешкання. А провести треба, бо цілісінький рік головна вулиця „Свободи" зрита траншеями, Ізюмська вулиця уявляє собою щось неначе річку з дуже неприємним смородом, замість до каналів, яких ще нема „все" виливають на цю Ізюмську вулицю.

„Відпочивати" — як бачимо — можна. Чи приємний цей відпочинок по будинках відпочинку — це зовсім інше питання.

ДВА АВТОРИ МУЗИКИ ДО „НАТАЛКИ ПОЛТАВКИ"

Хоче людина купити музику до „Наталки Полтавки" Лисенка, запитує в нотній крамниці. Нема кажуть, але є „Наталка Полтавка" Йориша. Справді так і надруковано „В. Йориш". „Наталка Полтавка". Коли ж розгорнути ноти, то всякий переконається, що це-ж по суті Лисенкова, всім відома музика, яку чомусь то привласнив собі В. Йориш. Дотепний композитор, нічого й казати. Л.

Malum necessarium.

РЕФЛЄКСІЇ З НАГОДИ ШКІЛЬНОГО РОКУ.

Громадянство вимагає від школи, щоб вона даючи молоді знання, що відповідає її особливому призначенню, розвиваючи в молодечих душах почуття необхідности свідомої слухняности і гармонійний світогляд, та насталюючи характер, тобто волю, жити й діяти згідно з тим світоглядом, підготовила цю молодь до життя взагалі і до збірного громадянського життя зокрема.

Очевидно, що погляди на завдання школи з уваги на інтереси держави і з уваги на інтереси батьків та їх дітей, ніколи не були тотожні. Держава завжди оцінює людський матеріял тими самими критеріями, що кожний інший, так само як нпр. коні або машини. Натомість батьки беруть під увагу у своїх дітей їх особовість, право до власного індивідуального життя і щастя. Всеж перед війною у шкільній ділянці (як зрештою ще й сьогодні в демократичних державах) істнувала доволі виразна гармонія між напрямом та орґанізацією навчання в державних школах і бажаннями та аспіраціями громадянства. Доказом цього були ось хочби заповіти, що їх батьки невгавно повторяли дітям: „Учися, дитино, будеш колись потім з цього хліб їсти!" Це було самозрозуміле, що школа постачає своїм вихованцям мінімальну кількість знання та забезпечує їм змогу здобути в житті прожиток. Ті дві реальні користи зі школи батьки та їх діти і цілі громадянства завжди ставили і ставлять сьогодні на першому пляні. Школа, що тієї вимоги не виконує, тратить в очах громадянства всяку вартість.

Та в післявоєнних часах у верхівці став перемагати погляд, що завдання школи — не навчати, але передовсім чи навіть виключно виховувати, при чому суть та зміст цього виховання важко ясно і точно означити. Цей погляд, реалізований у практиці, довів у звязку з т. зв. селекцією до зовсім несподіваних, а той, мабуть, нікому небажаних вислідів. Щодо інтелектуального та наукового рівня, який у нас дає школа, найкраще висловився свого часу зїзд ректорів вищих шкіл та свідчить про нього практика щоденного життя, на підставі якої вводять вступні іспити при переході до всіх шкіл вищого типу, чим обезцінюють до деякої міри вартість покінченої школи. І справді, поза нечисленними зразковими школами, що їх утримують на показ по великих містах, де до речі вступ мають тільки найздібніші і знаменито підготовані учні (селекція!) загально науковий рівень жахливо низький. Не диво, що покінчення такої школи не дає абсольвентам ніякого практичного пожитку. Покінчивши таку школу, вони щойно мусять збирати і доповняти потрібні відомости, тобто вчитися наново. Єдину позитивну користь мають хіба хлопці, абсольвенти середніх шкіл. Це право до однорічної військової служби, до речі без виглядів на військову карієру.

Щодо тієї другої і з практичного погляду найважнішої цілі школи: дати хочби при допомозі т. зв. „езельспатенту" його власникам змогу здобути посаду, працю, прожиток, взагалі змогу жити, то це-ж відомо, що сьогодні в Польщі школи ніякого типу і ніякої категорії, навіть найвищі фахові, цього завдання не виконують і то не тільки супроти абсольвентів меншинного походження, але навіть також супроти абсольвентів, що зачисляються до державної нації. Це забезпечує сьогодні щось зовсім інше, ніж знання, а світло на цю проблему кидає колишній вислів полковника Славка, що слухняний сержант у нього більше вартий ніж неслухняна людина з університетськими студіями. Та коли кандидати польської національности бодай за таку ціну, тобто за ціну повного знехтування своєї духової особовости можуть забезпечити собі життєву позицію і карієру, то для кандидатів непольського походження і те неможливе, від коли для них замкнений на сто замків вступ до державних урядів та до приватних польських підприємств і установ. Нечисленні винятки тільки підтверджують засаду. В таких умовинах риск коштів і часу, втрачених на те, щоб схопити майже невловний міраж посади в урядах чи польських

установах, такий великий, що просто рівняється грі в льотерію. Найпримітивніша калькуляція відстрашує від нього.

Та зайва річ сьогодні міркувати, чи або в яких межах польські державні школи відповідають свому призначенню взагалі та наскільки вони беруть під увагу інтерес української нації. Це стає для нас, українців, щораз більш байдуже в міру того, як щораз інші, вже останні, що досі ще цього не зробили, типи державних польських шкіл замикають вступ дітям усіх громадян польської держави, що є не тільки інородцями чи іновірцями, але які не можуть виказатися, що вони чистокровні поляки. Таким чином українцям залишалисяб тільки ті абстрактні, проблематичної вартости виховні користи школи, які важко оцінити та які зрештою можна здобути і без школи, у відповідному домашньому середовищі.

Перше — це булоб виховання слухняности. Але хіба можна виробити слухняність у молодої чесної людини там, де нехтують її ідеалами, де зневажають дорогих їй людей? Вишкіл характеру? Щодо цього панує велика ріжниця поглядів; коли одні кажуть, що тільки школа має повну змогу вишколити характер молоді, то інші взагалі заперечують, що школа може це завдання виконати і думають, що до цього покликаний дім. Правда посередині: для цього необхідна співпраця школи з домом і громадянським середовищем. Під цим оглядом справа влекшена в тих краях, в яких є школи з ріжними духовими напрямами, і батьки мають змогу посилати своїх дітей до шкіл, в яких панує „дух“, згідний з їх світоглядом. Та це неможливе в державах, де школи змонополізовані, де не допускають ніяких, навіть найменших „ухилів“ від наказної лінії політичної, суспільної, національної, ба навіть релігійно-етичної програми. Такий стан може бути іноді суперечний з поглядами і бажаннями не тільки громадян, що причисляють себе до національних меншин, але і тих, що належать до національної більшости.

Оконечний висновок такий: в такій ситуації вишколювати характер молоді мусить дім і середовище, хоч як воно булоб побажане, щоб це відбувалося при співпраці зі школою. Є іноді умовини в житті народів, в яких як „малюм нецессаріюм“ виринає необхідність, пристосовуючися до фактичного стану річей, підшукувати спеціяльні способи для виховання та вишколу молоді. В таких умовинах знайшовся український нарід.

Ясна річ, що в такому положенні розглядаємося довкола себе та шукаємо зразків в минулому, що в анальоґічних умовинах робили й роблять інші нації, яким доля дозволила в гірких злиднях здобути цінний досвід.

Перший зразок находимо у поляків з тих часів, коли вони жили під займанщинами. Маючи всякі політичні вольности і привілеї в Австрії, австрійські поляки могли легко перецінювати вартість державних шкіл, що давали їм патенти, які відкривали вступ до державних посад. Але тут прийшло те, що можна би назвати „Флюх дер безен Тат“. Австрійські поляки стали швидко сибаритами-бюрократами, для яких найкраща і єдина мрія — це була державна посада. А тимчасом ті области народнього життя, що єдино можуть дати добробут і самостійність, торговлю і промисл, в країні, де вони були майже необмеженими панами, захопили чужинці, німці, анґлійці, французи та здебільша жиди. Не даром висміювали їх потім „крулевяки“, зґірдно називаючи їх „центусями“, при чому натякали на їх незавидне матеріяльне положення. І „крулевяки“ мали до цього право. Бо виелімінувані від всяких державних посад, вони навчилися тверезо оцінювати дійсність, розуміти практичне життя, розвивати підприємчивість і меткість та гартувати волю, щоби стати життєздатними у важких умовинах боротьби за буття. Й у висліді могли справді похвалитися успіхами. Здобули добробут і такі культурні осяги (в ділянці мистецтва, науки і передовсім літератури), що з ними не могли рівнятися не тільки галицькі, але навіть познанські поляки. Але до таких успіхів вони не дійшли зайвою витратою гроша на „езельспатенти“ та переціннюванням вартости прилюдної школи. До речі ця школа не була така недоступно дорога і можна було з неї вміру потреби користати. Але для поляків це не була єдина і виключна форма здобувати знання і фаховість. Завдяки цьому багато польських педаґоґічних сил находило заняття і прожиток як приватні вчителі, що зі становища польської національної економії було дуже корисне. Крім цього ті люди, маючи матеріяльну забезпеку у своїх і як справді незалежні, виконували дуже важну громадську, політичну і національну працю. Перепони, очевидно, були великі. Та всеж можна було дуже багато зробити.

Другий приклад дають по всі часи жиди, особливо в тих часах та країнах, де їм важко приходилося жити. Користаючи з публичних шкіл, де це можливе чи необхідне (нпр. високі школи, медицина, інжинірія тощо) велику сіру масу знаменитих фахівців вишколюють у власних підприємствах. А етично і світоглядово не тільки молодь, але і старших виховує „школьнік“ (приватний учитель), і божниця, в якій відбуваються не тільки молебні, але і щоденні лекції, на яких обовязкова приявність старших членів громадянства.

Ось зразки, яким слід булоб уважно і нам приглянутися.

ел—ап.

Переможна національна офензива над Ебром.

Авас повідомляє: Національна офензива над Ебром робить поступи. Нац. війська здобули кілька висунених ворожих становищ, на деяких відтинках пішли на кілька кільометрів вперед та здобули місто Корберу. Червоні втратили чимало зброї та полонених.

ЗБОМБАРДУВАЛИ БАРСЕЛЬОНУ.

Як подає Авас, 5 національних гидроплянів перелетіло у висоті 3.500 метрів над Барсельоною, скидуючи кільканацять бомб в околицю пристані. Шкоди невеликі.

НА ВАЛЕНСІЙСЬКОМУ ФРОНТІ.

Національне командування повідомляє, що на відтинку Салябас валенсійського фронту національні війська вирівняли становища, займаючи 4 ворожі осередки опору.

На відтинку Ебро нац. війська пішли вперед і взяли 600 полонених.

——o——

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Четвер, 6 вересня (25 серпня) 1888.

„ГОЛОВНИЙ ОРҐАН УКРАЇНОФІЛЬСЬКОЇ АҐІТАЦІЇ“

„Діло“ подає цитати з кореспонденцій про галицьке українське життя в російській пресі. Між ін. одна така кореспонденція, яку надрукував „Гражданинъ“ і яку передрукувало „Кіевское Слово“, на думку цього „Кіевского Слова“ — „ізоблгаєт“ діяльність „Діла“ і його прихильників“.

Отже галицький кореспондент пише в „Гражданині“ про „Діло“: „Ця газета є головним орґаном українофільської аґітації і вміщає безперестанно не тільки свої власні статті, але і статті мадярських та англійських газет. Очевидно, що тут в Галичині й у нас в Росії істнує кружок людей, які фантазують про заснування „Великої України“ з 25-міліоновим населенням. Певна річ також, що українофіли находяться у звязках з англійськими аґітаторами тайними і явними“.

КРАЄВИЙ ВИДІЛ ПРО УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР.

„Про наш русько-народній театр Краєвий Виділ висказався у цьогорічному звіті дуже похвально. Між іншим там сказано: „Руська народня сцена зможе виконати своє завдання: вплинути на люд під моральним та інтелектуальним оглядом, плекати його мову, берегти її чистоти і подавати безпосередньо твори народньої драматичної літератури тим верствам, що найбільш потребують тієї народньої освіти“.

Студентські справи.

В СПРАВІ ПРИНЯТТЯ ДО АКАДЕМІЇ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ У ЛЬВОВІ.

Виділ Т-ва українських мед. вет. „Ватра“ у Львові подає до відома остаточні умовини й речинці для кандидатів, що задумують вносити подання в справі приняття до Академії ветеринарної медицини.

Кожний кандидат мусить внести до Ректорату Академії у Львові в часі від **1. найдалі до 10. вересня подання,** долучуючи такі документи (в оригіналі!): 1) життепис з поданням заняття батьків або опікуна; 2) метрику уродження; 3) свідоцтво зрілости; 4) військовий документ; 5) свідоцтво моральности, якщо була перерва в студіях більша як 1 рік; 6) чотири знимки формату 37×52 мм; 7) індивідуальну карту (видає канцелярія Ректорату).

Кандидати, що переносяться з інших вищих шкіл, мають долучити ще такі документи: 8) свідоцтво відходу; 9) індекс; 10) посвідку зложених іспитів.

Рівночасно з поданням треба заплатити: кандидати на 1 рік квоту 24 зол; кандидати на вищі роки 14 зол., як кошти вступного іспиту, лікарських оглядин і маніпуляційні. Можна присилати гроші почтовим переказом на адресу: Kwestura Akad. Med. Weterynaryjnej, Lwów, ul. Kochanowskiego 67.

Кандидати на 1 рік мусять зложити вступний іспит, всі кандидати мусять піддатися лікарським оглядинам.

Ті кандидати, що зложили подання і заплатили 24 зол. або 14 зол. дістають у Квестурі Академії поручуючі картки до лікарських оглядин. Лікарські оглядини відбудуться дня 19 вересня. Потвердження лікарських оглядин треба зараз долучити до подання.

Вступні іспити відбудуться **в днях 20. і 21. вересня** (20. письменний, 21. устний). Секретаріят Акад. Мед. Вет. звертає увагу кандидатам, що не висилає ані карт індивідуальних ані поручуючих до лік. оглядин.

Виділ Т-ва „Ватра“ подає до відома, що почавши від 15. вересня ц. р. до 19. від год. 18—19.30 в домівці Т-ва при вул. Чарнецького 24, партер праворуч, буде урядувати інформаційна комісія, яка інформуватиме товаришів і до неї повинен звернутися кожний кандидат-українець. До того часу за інформаціями звертатися на адресу: **Лев Назар, Львів, вул. Ходкевича 8, III. пов.** На відповідь долучити почтову марку.

Польське шкільництво в Чехословаччині.

Як подає „Праґер Прессе“, 77.309 поляків, що живуть у Чехословаччині, мають 90 народніх шкіл з 243-ма клясами і 7.228-ма учнями та 11 горожанських шкіл з 66-ма клясами на 2.228-ма учнями. Виходить, що польська дітвора краще випосажена у школи, ніж чеська: у горожанських школах на одну клясу у чеських школах припадає 382 учнів, у німецьких 374, у польських 33.8. У чеських народніх школах одна кляса має пересічно 37 учнів, у німецьких 34.3, у польських — 9.7.

Поляки мають школи навіть у громадах, де вони становлять меншину. Де вони в більшости, там польські школи публичні — їхні річеві видатки покриває громада, особові держава — подібно, як і в чеських школах. Крім того Чехословаччина постепенно удержавлює польські приватні горожанські школи; з 18-ох польських приватних шкіл, які були минулого року, небавом усі удержавлять.

„Мацерж Школьна“, що утримує польські приватні школи, дістає річно 50.000 ч. корон державної субвенції.

Зі середніх шкіл мають поляки реальну ґімназію в Орлові з 13-ма клясами і 590-ма учнями та паралельні кляси при чеській реальній ґімназії у Тешині. Також у публичній торговельній школі в Орловій є польські паралельні відділи.

Всі учителі польських шкіл — це поляки. Контроля над польськими народніми школами належить до польських інспекторів у Фриштаді та в Тешині.

——o——

Гваткін у Генляйна.

Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє, [...] Астон Ґваткін відвідав у неділю Генляйна в А[...], щоби ще раз обговорити ситуацію та поінфор[...]муватися про його візиту у Гітлера. Розмова тривала 2 години.

ОПОЗИЦІЯ ПРОТИ УГОДИ ЗІ СУДЕТСЬКИМИ НІМЦЯМИ.

Чеські коаліційні партії та комуністи скликують на 9. ц. м. спільні збори, щоб запротестувати проти уступок у переговорах над розвязкою меншинного питання

Сторінка без політики.

Леґенда про морські скарби.

Нема на світі такої пристані, від Плімавту до Пенангу й від Ванкуверу до Владивостоку, в якій не можна булоб зустрінути двох, або трьох таких старих моряків, наскрізь перепоєних румом, які не оповілиб захриплими голосами якунебудь фантастичну історію про скарби, закопані на такім, чи на іншім острові. З оповідань тих моряків виходить, що на всіх 1743 островах, які лежать на морському шляху, т. зв. „Великій еспанській дорозі", закопані скарби.

Якщо відкинути дві перші цифри, то справді коло 50 скарбів досі ще лежить по ріжних островах. Ці скарби ждуть на відважних підприємців та шукачів пригод

Скарб Кокосового Острову.

Найдорожчим таким скарбом вважають скарб Кокосового Острову, що його скрив там капітан Томпсон у 1821 р. Він перевозив на бригу „Мері Дір" скарби багатих мешканців Ліми, коли на це місто наступав Болівар. Еспанські ґранди покидали багаті міста й вивозили зі собою скарби. Серед тих скарбів були статуї Матері Божої відлиті з чистого золота. Їх оцінюють на 7 міліонів фунтів стерлінґів. Крім того було там золото у штабах і готівці на 15 міліонів та 273 мечі, шаблі, кинджали прикрашені дорогими каменями, безліч золотих хрестів і церковного приладдя.

Томпсон убив у дорозі ґрандів і скарб закопав у печері на Кокосовім Острові. Відтак 42 експедиції їздили на той острів шукати скарбів, одначе даремне. Скарбів ще й до цієї пори не знайшли.

Срібні доляри „Тетіса".

В інших випадках шукачам вдалося відшукати скарби. Нпр. 100 літ тому при берегах Бразилії загинув корабель „Тетіс" із 810.000 долярів. Залога іншого корабля знайшла місце катастрофи „Тетіса" та добула з води 749.000 долярів. Кожний моряк дістав у нагороду по 7 фунтів від уряду.

Скарби на Гаїті.

В 1898 р. якийсь бідолаха поселився в напів розваленім домі, на острові Гаїті й зовсім випадково знайшов під підлогою золото вартости 3.000 фунтів ст. Тамошній спекулянт відкупив від нього дім за гроші і віднайшов скарб на 40.000 фунтів ст. Ці гроші закопали французькі плянтатори, коли їм прийшлося втікати перед повстанням чорних невільників у 1790 р. Таких скарбів на Гаїті багато.

Недалеко цього острову столяр Джон Фіпс, який згодом став губернатором стейту Масачузетс, знайшов 32 тони срібла на затопленім еспанськім кораблі

На дні Тибру.

На території Европи теж є чимало скарбів. Підчас ріжних революцій, бунтів, воєн мешканці багатих міст залюбки закопували свої скарби, або ховали їх по ріжних скритках. Проф. Ніспі Лянді, дослідник старовини в Італії доказує, що на дні Тибру лежить безліч дорогоцінностей, що їх кидали туди, як жертви, або підчас несподіваних наступів ворога.

Професор Ніспі запевняє, буцімто цісар Тит привіз до Риму семираменний свічник, що його поставили на приказ Мойсея на горі Синай і відтак перевезли до Єрусалиму. Жиди відобрали свічник і вкинули його з човна у води Тибру. Та в якім місці воно трапилося, тепер ніхто цього не знає.

Відома теж справа з мадярським скарбом, що його після битви під Могачем вивезли Дунаєм до Відня. Корабель затонув разом із скарбами мадярської корони в Дунаю й тепер намагаються скарб добути з дна ріки.

Вічна ондуляція.

Із Каліфорнії приїхав до Льондону американський жіночий фризієр Кен Крайсті, який відкрив новий спосіб, як робити волосся кучерявим без ужиття залізка.

На думку Крайстія, першій своїй пацієнтці зробив він ондуляцію десять літ тому й волосся залишилося ще й досі хвилясте. Свій спосіб винайшов він зовсім випадково. Один із футболістів поранив собі голову й Крайсті обстриг йому голову по свому. Якийсь час пізніше футболістові відросло волосся, але вже кучеряве. Крайсті спробував свій спосіб ще раз та переконався, що він справді робить волосся кучерявим.

Крайсті став за короткий час найпопулярнішим фризієром в Америці. Тепер він приїхав до Англії та переконаний, що й волоссю европейських жінок йому теж удасться надати кучерявий вигляд і то при допомозі тільки ножиць, гребеня й води.

Свій спосіб рішив він зрадити кільком фризієрам, які дістануть від нього диплом та матимуть відтак змогу робити вічну ондуляцію методою Крайстія. Така ондуляція не коштує „дорого", бо лиш 5 фунтів штерлінґів, к. 1000 франків.

——o——

Міліон пропащих мужів.

На підставі статистики, що її веде англійська поліція, ствердили, що від початку цього століття загинуло у Великій Британії без вістки приблизно міліон жонатих мужчин. Тільки в небагатьох випадках удалося виявнити причини загублення. В таких виясснених випадках причиною загублення були здебільша самогубства, убивства, або нещасні випадки. Що до всіх інших невияснених причин запропащення жонатих мужчин, то просто догадуються, що ті загублені мужчини таки втекли від своїх жінок та родин та якимсь дотепним способом успіли скритися. Причиною того, що вони скриваються — це мабуть те, що не хочуть платити аліментів покиненим жінкам та дітям.

Тайна затроєних стріл.

Хеміки вже від давна намагалися прослідити склад отрути, якою дикі маляйські племена насичують вістря стріл. Ранка навіть незамітна від цієї стріли спричинює негайну смерть.

Недавно вдалося одному англійському хемікові прослідити тайну тієї жахливої отрути.

Він твердить, що цю отруту ладять із живиці дерева іпо, що росте в недоступних джунглях й осягає іноді висоту поверх 30 м. Дикуни натинають дерево та збирають живицю, з якої при помочі доволі складних заходів добувають сконцентровану отруту. Навіть найменша пайка тієї отрути, що дістанеться до крови, паралізує діяльність серця і спричинює смерть.

Стріли, вістря, списи та ножі напущені тою отрутою, задержують свою смертоносність навіть по кільканацяти роках.

——o——

10 хвилин без повітря.

Двох англійських лікарів із Ліде перевело кілька експериментів, які для них самих могли стати небезпечні. Один із них накладав на голову гумовий мішок, який щільно прилягав і не дозволяв віддихати свіжим повітрям. Другий лікар із годинником у руках слідкував за всіма обявами та провірював видержливість товариша аж до тієї хвилини, коли всі познаки близького вдушення не наказували закінчення експерименту.

Підчас тих дослідів англійські лікарі ствердили, що коли вони виповнили гумовий мішок мішанкою гелю й кисня то могли довше віддихати, ніж самим повітрям. Найкращий вислід мав на 10 спроб д-р Льоренс, який видержав голову в мішку 10 хв. і 21 секунд.

Рейки для авт.

Америка все шукає ріжних удогіднень у сухопутній комунікації. Ось тепер повідомляють, що в Північній Кароліні (Злучені Держави) побудували в піщастих та пустинних околицях спеціяльні деревляні рейки, пристосовані до автомобільної комунікації.

Подружня авантура серед слонів.

У бруклінськім зоольоґічнім городі розігралася перед кількома днями небуденна сцена. Слон Біль, який важить 2250 кг. кинувся з неімовірною лютістю на слониху Гільду, яка важить 1800 кг. і звалив її на долівку з такою силою, що вона не могла піднятися. На стогін й вереск жертви, до чого долучився ще й жалібний вереск самого Біля, збігся майже ввесь персонал зоольоґічного городу. Мусіли покликати вантажне авто із підоймою та мотузами. Нещасну слониху звязали й доставили до ветеринаря, який мусів лікувати зломлену ногу й ребра.

——o——

Кохання маляйського князя.

Князь Маґмуд, 20-літній брат маляйського султана Тренґану, який виїхав був до батьківщини, вернувся в половині дороги знову до Англії. Справа в тому, що підчас свого побуту в Оксфорді князь залюбився в молоденьку крамарку й рішив із нею оженитися.

В міністерстві кольоній йому заявили, що брат загнівався на нього й повідомив міністерство, що якщо Маґмуд ожениться з англійкою, то він залишить його без ніякої матеріяльної підтримки.

Після повороту до Льондону романтичний маляйський князь мав усього 4 фунтів стерлінґів при душі, одначе він вірний своїй коханій та ладиться при першій нагоді виїхати з нею на Далекий Схід

ГРОЗИЛА ЧЕРЕЗ ТЕЛЕФОН ТА ВИЙМАЛА ЩЕ Й ГРОШІ.

Перед одним з англійських судів станула 20-літня Ґледіс Джонсон, яку обвинувачували в тому, що вона неправильно користувалася телефонічними автоматами. А саме вона уміла так маніпулювати автоматом, що коли вона дістала получення, автомат викидав їй знову монету. В суді оправдувала вона себе в той спосіб, що мусіла мститися на своїм начальнику за ці всі прикрощі, що вона їх від нього зазнавала у бюрі. А що Джонсон заробляла дуже мало, то не могла вона позволити собі на це, щоби платити за вжиття телефону підчас телефонічних погроз, якими вона час до часу „частувала" свого начальника.

Таким чином вона могла кілько лиш разів захотіла сказати свому начальникові пайку „теплих і приємних" слів.

——o——

ПАМЯТНИК ДЛЯ ЛЮДИНИ, ЩО ВДУШИЛА ЛЬВА.

Управа полудневоафриканського Народнього Парку, який є природним заповідником, призначила 250 фунтів стерлінґів для вшанування памяти бурського мисливого Волютера, якого вважають єдиною людиною у світі, яка зуміла перемогти льва голими руками.

В 1903 р. на Волютера, який працював біля свого дому, напав лев. Тому що Волютер не сподівався нападу, не мав при собі ніякої зброї, не лиш пальної, але навіть ножа.

Між мисливим та львом почалася жахлива боротьба. Волютер, мужчина зі силою велитня, задушив льва, при чому сам зазнав лиш менші рани. Коли лев ляг у смертних судорогах, надбігла львиця. Волютер не мав уже сил до другої боротьби й тому виліз на дерево. Це дерево росте й до нині і саме біля нього поставлять залізну огорожу і прикрасять мармуровою таблицею з плоскорізьбою, на якій змальована буде боротьба Волютера зі львом

СПОРТОВА СТОРІНКА.

Напад України громить.

ЛЬВІВ. УКРАЇНА—ПОГОНЬ (Стрий) 6:1 (1:1)

Ніхто не сподівався такої високої перемоги України по її недавніх слабих виступах у товариських та мистецьких стрічах. Тимбільше, ніхто не сподівався тієї високої перемоги над зовсім небезпечною та гріяною дружиною стрийської Погоні. Та деякі зміни, переведені у дружині чорно-червоних вийшли їй до тієї міри на користь, що важко було вчора пізнати, чи це ця сама дружина зперед тижня. Всі лінії працювали так складно й амбітно, що не було цим разом прірви між помочею та нападом, ні між помочею та залогою. На це, вдавалося неймовірну зміну на краще вплинуло двох грачів: Каратницький на середині помочі та Петрів у нападі. Перший заграв несподівано добре й навіть дуже добре та зумів не лиш сцементувати цілу лінію помочі, але й вдавати постійний контакт із нападом. Петрів грав у нападі доволі слабо, а деяких моментах навіть д. слабо, одначе його присутність у нападі, привернула цій лінії нашої дружини її давній стиль, плинність та багатство комбінаційних акцій при одночасній блискучій імпровізації, яка заскакувала противника щораз іншими несподіваними ходами. Отже Петрів, хоч індивідуально слабший від своїх лучників, став відразу мозком нападу.

Оці дві зміни у дружині причинилися в першу черґу до тієї високої перемоги наших копунів, що нагадувала давні часи традиційних „пітузинових" вислідів.

Ясно, що на такий гарний успіх зложилися теж добра співпраця та гра інших змагунів. Отже коли переглядатимемо поодинокі лінії, то в нападі виконав свої завдання і Скопець (найліпший у п'ятці) і Магоцький I і Богурат. Лиш один Магоцький II на позиції лівого крайника не достроївся до цілого квінтету.

Колиж мова про поміч, до поданої у вступі характеристики Каратницького, можемо додати ще й те, що бічні помічники виконали вповні свої завдання, при чому Романець доказав, що як хоче, то може грати дуже корисно для дружини, не лиш для ефекту. Підлісецький може неефектовний, зате дуже працьовитий.

Оба заложники певні й себе взаїмно доповнювали. Босий лиш у першій хвилині „прів", у другій, спокійно відпочивав.

Дружини грали в таких складах:

Україна: Босий, Воробець, Мікльош; Романець, Каратницький, Підлісецький; Магоцький II, Богурат, Петрів, Скопець II, Магоцький I.

Погонь: Огоновський, Зебачинський, Габара; Стефанишин, Клімек, Садлович; Панеків, Гофман, Валіцький, Магер, Лапчук.

Хід гри: Погонь відразу сильно наступає і вже в 4 хв. здобуває з гострого стрілу Гофмана перші ворота. Згодом гра вирівнюється й Україна кидає всі сили у наступ. Та на вирівнання треба було ждати аж до 36 хв., коли Скопець здобув ворота в пробою. Такий стан держується до перерви. Після перерви Погонь спадає зі сил, не видержує сильних наступів України й дає собі стріляти пять воріт у такій черзі: у 9 хв. Скопець — 2:1, у 23 хв. Петрів підвищив на 3:1, у 29 хв. той сам грач — 4:1, у 39 хв. Магоцький II — 5:1 і в 42 хв. Скопець — 6:1. Семих воріт, що їх здобула Україна, судди не признав із причини офсайду, між іншим дуже сумнівного.

Після змагань публика уладила переможцям бурхливі овації, вокрема Скопецеві й Каратницькому. Сподіємося, що в чергову неділю підчас змагань Україна виявить знову скільки амбіції й покаже гарну гру у стрічі з перемиською Польонією.

Суддював поправно п. Гавеман, одначе кілька разів помилився при офсайдах. Видців в. 3000

Четверта невдача Сяну.

ЛЬВІВ. ЧОРНІ — СЯН 2:0 (1:0).

Четверті з черги, перші у Львові змагання за мистецтво Округної Ліги закінчилися знову програною перемиської української дружини. Не зважаючи на програну, Сян заграв дуже добре й мав у деяких моментах доволі сильну перевагу, зокрема в першій половині та в перших хвилинах другої половини. Чорні переводили в тому часі лиш доривочні акції. В сумі Сян мав більше з гри й повинен був у цих змаганнях видерти бодай один пункт. Якщо воно Сянові не вдалося, то це виключно вина незарадного нападу чорно-синіх, які в полі прегарно і швидко здобували терен, одначе під воротами виявляли дивну, просто неймовірну незарадність На підворітті ніхто не вмів виробити собі позиції до стрілу і лиш рідко хто рішився на анемічний стріл. Найкраще в нападі грав Турко на центрі й Медицький на лівім крилі. Найслабший Ряшівський на правім крилі.

В помочі д. слабо грав Макар, який не то, що не зумів заступити здискваліфікованого Федоровича, але й зовсім непотрібно фавлював, наражуючи свою дружину на вільні. З бічних помічників кращий був Ходань, одначе після страти других воріт небезпечною грою пошкодив і собі і дружині. Найкращою частиною дружини була цим разом залога, хоч її швидка й рішуча інтервенція могла врятувати Сян перед стратою других воріт. Лозинський боронив багато та не конче певно. Після несподіваної контузії, заступив Лозинського Нижанківський другий, незагал удатно.

Найбільшою прикметою сяновиків — це їх незвичайна амбіція та подивугідний запал до гри. Другим сильним атутом чорно-синіх — це знаменитий старт до мяча та гостре темпо, що його майже всі грачі видержували ввесь час.

Сян грав у такому складі: Лозинський (Нижанківський II), Медвідь, Побідинський; Неофіта, Макар, Ходань; Ряшівський, Нижанківський I, Турко, Партика, Медицький.

Чорні: Лукасевич, Корин, Кулічковський; Ольберт, Макогон, Данеш; Немец, Шайнер, Терес, Журковський і Дронг.

Гра в першій половині велася в дуже гострому темпі, при замітній перевазі Сяну. Перевага не дає ніякого успіху, зате Чорні здобувають у 35 хв. перші ворота з пенольного вільного Журковського. У другій половині Сян знову довший час переважає, одначе знову без успіху. Чорні мають більше щастя і в 20 хв. після вільного, Журковський стріляє зблизька другі ворота. Гра загострюється, Сян дає себе спровокувати до гострої гри, що кінчиться сумно для Ходаня, який мусить покинути грище.

Суддював „дипльоматичний" п. Тіппе. Видців к. 2.000.

——o——

Спортові новини.

Гострі кари на Сян. У звязку зі змаганнями ТШЛ—Сян у Перемишлі, що відбулися в Перемишлі АҐ і Д покарав провід Сяну грошевою карою в сумі 100 зол. за те, що „не було ладу на грищі" й за те, що не доставив „відповідних впорядчиків". Цей останній мотив дуже дивний ,бо виходило би, що кожний клюб мусить хіба вимагати від кандидатів на впорядчиків якогось свідоцтва моральности та запоруки „доброї поведінки". Ясно, що це дуже важко, чи просто неможливо перевести. Але тому, що Сян треба було для заспокоєння шовіністичної вулиці покарати, то й такі саме мотиви знайшлися. Друга, незвичайно дошкульна кара впала на Сян через пілорічну дискваліфікацію одного з найкращих грачів чорно-синіх, середущого помічника Федоровича, за будьмто „чинну зневагу глядача". Ця кара без сумніву драконська, бо в інших випадках ВҐ і Д обмежувався за такі провини найбільше до 4 місяців дискваліфікації. Автім сильно сумніваємося, чи ВҐ і Д взагалі мав право карати Федоровича за провину, яка ледви чи була. Видно, що у ВҐ і Д є дві мірки. Ціле слідство у справі Сяну було переведене так прихапцем і потайки делегатом ВҐ і Д п. Павловським, який став одночасно комісарем Футболістів Чорних, саме напередодні стрічі Сян—Чорні, що воно насуває чимало застережень. Сподіємося, що Сян зробить відклик і якнайшвидше зуміє розяснити цю темну справу.

Зміна речинців Ц-кляси. На останньому засіданні ВҐ і Д змінили речинці мистецьких змагань Ц-кляси в такий спосіб: I. група: 11. 9. 1938: Гутнічанка—Луг, Ютшня—Святогор, Яновянка—Самсон. 18. 9.: Святогор—Яновянка, Самсон—Гутнічанка, Орлента (Бібрка)—Ютшня. 25. 9. Яновянка—Луг, Ютшня—Самсон, Гутнічанка — Орлента. 2. 10.: Святогор—Луг, Ютшня—Яновянка, Орлента—Самсон. 9. 10.: Луг—Орлента, Самсон—Святогор, Яновянка—Гутнічанка. 16. 10.: Луг—Самсон, Орлента—Святогор, Гутнічанка—Ютшня. 23. 10.: Ютшня—Луг, Святогор—Гутнічанка, Яновянка—Орлента. Група II.: 11. 9.: Лявда—Степ, Ґвязда—СКР, Стшелец—Польонія, Праца Польска—Чувай (Львів). 18. 9.: Степ—Ґвязда, Лявда—Праца Польска, Польонія—СКР, Чувай—Стшелец (Перемишляни). 25. 9.: Праца Польска—Степ, Стшелец—Ґвязда, СКР—Чувай, Лявда—Польонія. 2. 10.: СКР—Степ, Лявда—Стшелец, Чувай—Польонія, Ґвязда—Праца. 9. 10.: Степ—Польонія, Ґвязда—Чувай, Праца—Стшелец, СКР—Лявда. 16. 10.: Чувай—Степ, Стшелец—СКР, Польонія—Праца, Лявда—Ґвязда. 23. 10.: Лявда—Чувай.

ТАБЕЛЯ ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

1)	Лехія	4	7:1	8: 2
2)	Корона	4	6:2	12:10
3)	Юнак	3	5:1	7: 2
4)	В. К. С. Ярослав	3	4:2	11: 3
5)	Україна	3	4:2	10: 5
6)	Ресовія	4	4:4	9:12
7)	Р. К. С.	4	3:5	2: 4
8)	Польонія	4	3:5	5:10
9)	Чорні	2	2:2	4: 3
10)	Погонь Стрий	3	2:4	9: 8
11)	Погонь І. Б.	3	2:4	9:11
12)	Гасмонея	3	2:4	4: 7
13)	Сян	4	0:8	3:16

ІНШІ ВИСЛІДИ ОКРУЖНОЇ ЛІГИ

Львів. ПОГОНЬ І. Б. — ГАСМОНЕЯ 4:2 (2:0). Гарна гра Погоні, яка головно в I. половині мала значну перевагу. Ворота для Погоні здобули: Яніковський (3) і Шмідт із карного. Для Гасмонеї обі Ґеніг із карного, другі з вільного. Суддював д. добре інж. Хомишинець зі Стрия.

Дрогобич. ЮНАК — РКС 1:0 (0:0). Ворота для Юнака добув Кручек.

Самбір. КОРОНА — ПОЛЬОНІЯ 6:0 (:0). Ворота добули: Мельнарович (3), Дутковський, Варбара 2 Марон Глухий. Суддя п. Вебер.

Львів. ЛЕХІЯ — РЕСОВІЯ 3:0 (в. о). Ці змагання перервано при стані 1:0 для Лехії після вдару змагуна Лехії Перожицького зі заложником Ресовії Хвалкою, при чому Перожицький зломив Хвалці ногу. Коли суддя п. Кац почав знову змагання, Ресовія вже не ставилася на грище. Суддя відсвистав вокове.

ДЕРЖАВНА ЛІГА

Познань. Варта—Погонь 2:0 (0:0). Ввесь час сильна перевага Варти. Погонь урятував від вищої програної Альбанський.

Вильно. Рух—Варшавянка 4:1 (4:0).

Катовиці. Рух—Висла 4:2 (3:2).

Варшава. Польонія—ЛКС 2:1 (2:1)

В табелі веде Рух із 19 пунктами, перед Вислою, Краковією, Вартою, Варшавянкою та Погонею. На дальших місцях стоять: АКС, Польонія, Сьміґли й ЛКС

ЗА ВХІД ДО ДЕРЖАВНОЇ ЛІГИ.

ЛОДЗЬ. **УНІОН ТУРІНҐ — ШЛЕСЬК 4:1** Лодзька дружина перемогла несподівано високо Шлеськ.

КРАКІВ. **ҐАРБАРНЯ—ПКС (Луцьк) 5:1 (3:1).** ...ва перемога краківської дружини.

*

Після цих метчів у табелі веде Ґарбарня з 4 п. перед Уніон Турінґом і Шлеськом. ПКС займає останнє місце.

Б-КЛЯСА

СТАНИСЛАВІВ. **ПРОЛОМ — АДМІРА 1:0** Перші цьогорічні змагання за мистецтво Б-кляси Станиславівської Округи вирішив Пролом у свою користь після незвичайно нервової гри. ...лом мав велику перевагу і часто пересиджував під воротами Адміри, яка грала д. амбітно. Її воротар мав феноменальне щастя. Єдині ворота здобув ... у 84 хв. гри. Суддя п. Даср, добрий.

ДРОГОБИЧ. **ВАТРА — СТШЕЛЕЦ** Польське ... (0:0).

Перші мистецькі змагання Б-кляси вирішила Ватра у свою користь. В першій половині перевага ... три, якої напад не використав підворітних ситуацій. У другій половині рівнорядна гра і щойно 5 хв. перед кінцем Флюнт, найкращий у нападі здобув двоє воріт. Крім цього добре ще заграв Купшір у помочі та воротар Пачинович.

Суддя п. Вонкровскі

Ц-КЛЯСА.

ЛЬВІВ. **СТШЕЛЕЦ (Перемишлян) — СТЕП** ... (2:2).

Степ програв свій перший метч, хоч він грав ... і 8:2. Степ виступив у сильно експериментальному складі. У Степі д. слабо грав воротар та Гринів ... паді.. При тому рішуче треба осудити поведінку ... кращого грача Степу Тимця, який із несправедливої причини не грав, лиш приглядався з трибуни ... лій своєї дружини. Ворота для Степу здобув ... і Палчишин.

СТАНИСЛАВІВ. **ПРОЛОМ II. — АДМІРА II.** ... (1:).

Ворота здобули: Грінька, Лесюк і Ст... Суддя п. Кисцінський потвердив свою добру марку.

ЮНІОРИ

УКРАЇНА — РЕКОРД 3:0.

Дуже гарна гра „відмолодженої" дружини ... диків України, які грали в новому складі, без ... добрих старших грачів, які вже не мають права ... у дружині юніорів. Дружина юніорів ... якнайкраще й можемо сподіватися, що вона ще неодин успіх.

СТАНИСЛАВІВ. **ПРОЛОМ (юніори) — АДМІРА (юніори) 3:1 (2:0).** Ворота добули: Прийма... і Сасевський. Суддя п. Клінчак, добрий.

ІНШІ ВИСЛІДИ.

СТРИЙ. СКАЛА — ЗОРЯ (Львів) 2:1 (1:1)

Відплатні товариські змагання закінчилися знову перемогою Скали, яка виступила без Гарасимова. Зоря грала цілий метч у десятку, бо Давидович спізнив поїзд. В обох дружинах грали найкраще напади. В Зорі д. добре грав Балдик у нападі та Крушельницький.

ФІНАЛ МІТРОПИ.

Прага. Славія—Ференцварош 2:2 (2:1). Цей вислід віддає вже майже певно чашу в руки Ференцварошу, бо важко подумати, щоб Славія могла виграти в Будапешті.

—o—

КРАЄВІ ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ.

Назву „краєвих плавацьких змагань“, що відбулися в минулу суботу й неділю у Львові, вирятували два змагуни з краю: Бойко (К. Л. К.) з Бережан і Припхан II. (Сокіл) Станиславів. Крім них стануло ще 13 змаг. зі Львова; двох зі Сокаля, один з Орлів і 10 з філії К. Л. К. у Львові. Як в інших ділянках спорту, так і у плаванні зглядаємо вже від кількох літ на змаганнях ті самі лиця. Лиш одна є зміна, а саме: тих лиць на старті щораз менше, й нових не видно. Де ж наші пливачки, невже ніхто з жінок не вміє плавати? Чи ж плавання, цей найбільш здоровий спорт, потрібний лиш мужчинам. Де ж ті сотні дівчат, що в кожний соняшний день залягають береги ставів і рік? Чи їм змагань не треба? Чи плавання для них це... гарний костюм, пляжа і веселе товариство таких як вони, вічно знеохочених? Дивно, замість виявити якнайбільше зрозуміння спорту й поступу, ми поволі, але постійно засипляємо.

Лиш одно нове лице на старті. Це Припхан II. зі Станиславова. Заповідається він на доброго змагуна. Його старт у всіх майже конкуренціях не міг напевно вплинути додатно на висліди; старт на 800 м і його боротьба з Рибачком Ром. за друге місце, доказала, що Станиславів має також добрих пливаків.

Згадати треба ще й про Бойка з Бережан, члена КЛК, що у всіх конкуренціях, до яких станув, здобув перше місце і два нові українські рекорди. Минулого року він був революцією змагань, цього року пізнати було по ньому, що мало тренував і, що затратив свою мягкість стилю. Крім недостачі відповідної заправи на висліди змагань вплинула нацевне й погода. Зимна вода і зимно на березі далися змагунам добре у знаки. В неділю було вже троха тепліше і це теж вплинуло на поправу вислідів.

Технічні висліди змагань:

200 м довіл. ст. 1) Бойко (КЛК) в часі 3:05.5', 2) Припхан (Сокіл Стан.) час: 3.51.8, 3) Козачок (С-Б).

100 м ст. клас. 1) Сліпко (КЛК) час: 1:36.8, 2) Мельник (С.—IV) 1:53.7.

100 м горіл. 1) Рибачек Б. в часі: 1:36.4, що є новим українським рекордом, 2) Припхан 2:05.1.

400 м дов. ст. 1) Бойко — час 6:54.1' (новий український рек.), 2) Сліпко, 3) Рибачек Б. (всі три з К. Л. К.).

100 м дов. ст. 1) Бойко в часі 1:20.5, 2) Припхан, 3) Сліпко.

800 м дов. ст. 1) Бойко 14:46.4' (новий рек.), 2) Рибачек Ром.

200 м горілиць. В тій конкуренції ставав лиш Рибачек Б., без сумніву один з найкращих наших змагунів, намагаючись побити укр. рекорд, що йому вдалось в часі 3:35.2.

Гінці 5×50 м дов. ст. Стартує лиш дружина К. Л. К. намагаючися побити рекорд. Змерзлі і помучені змагуни перепливають цю віддаль в часі 3:24.4, значить, гіршим від рекорду.

Пощастило в неділю **в гінцях 3×100 м змін. ст.** Дружина КЛК, у складі: Рибачек Б., Сліпко, Бойко установила новий рекорд в часі 4:42.5. Друга була дружина комбінована у складі: Припхан, Міцик і Козачок.

КЛК I.—КЛК II. 5:2 (3:0). На закінчення відбулися змагання у водному мячі. Змагуни плавацьких змагань поділилися в найліпшій згоді на дві дружини доповнені змагунами Сокола й зацікавили глядачів, тою у нас майже невідомою грою. По рівнорядній грі, часами може дещо за гострій, виграла дружина КЛК I. завдяки ліпшим стрільцям. Для першої дружини ворота здобули: Сліпко три і Бойко дві; для другої Рибачек і самовбивча.

Не можна забути і про організацію тих змагань. Організаторам належиться не одно слово... нагани. До змагань треба приготовитись і самим організаторам, щоб змагання не виглядали наче якісь зле зорганізовані внутрішньо-клюбові. Краєві змагання мусять мати теж і відповідні організаційні рямці, не лише самі перерви й наради суддів зі змагунами.

—o—

БОЛГАРСЬКА КОРОЛІВСЬКА ПАРА ВИЇЗДИТЬ ДО АНГЛІЇ.

У найближчих днях приїде до Англії болгарська королівська пара. Вона не спиниться в Льондоні, лише просто виїде до королівського замку у Шотляндії, де прийме їх англійський король з жінкою.

Король Борис буде говорити з прем. Чемберленом на тему дозброєння Болгарії, на що вже погодилися балканські уряди.

—o—

НАРАДИ МІНІСТРІВ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ СХІДНИХ ДЕРЖАВ.

Як подає царгородська преса, турецький міністр закордонних справ Арас, що виїздить небавом до Женеви, переведе там наради з міністрами закордонних справ держав, обєднаних у Балканській Антанті та у т. зв. Саадабадському пакті (Туреччина, Ірак, Іран, Афганістан).

—o—

10.000 КИТАЙЦІВ ЗГИНУЛО В БИТВІ ПІД ВАНУЕЙЛІН.

Як подає Домеі, у битві під Вануейлін на правому березі ріки Янтсе китайці втратили коло 10.000 вояків. Японці перервали важну залізницю Кіюкіян—Нанчан та заняли важний стратегічний осередок Юкіяочану провінції Гупей.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА“ Ч. 25.

КЕЙЛЕНК ВІЛЛІ. 6

Швестка.

— Я власне думаю, що життя в Закаблуках аж тепер буде веселіше. Тут є дуже високі пани інтеліґенти, але нас є так мало: пан капітан, пан управитель, ну... і я та моя Матильда... Чи правда, яке інтеліґентне імя — Матильда? Пан управитель дуже добрий чоловік... Власне він і післав мені сказати, що ви потрібуєте помешкання. Ну, а де ж вам може бути ліпше, як не в мене? Будете разом з Матильдою слухати грамофон — плити з Будапешту.

Мовчу.

— Пан управитель дуже добрий чоловік. Гц — тц... що то за чоловік! Він навіть казав, щоб я дорого з вас не взяв. Так ніби я не знаю, що кожна учителька зразу не може платити багато. Та й нащо мені дорого? Чому дорого? Чи то дорого 580 корон місячно за все?

Мовчу. Це вже очевидячки почало його нервувати. Він перебіг на праву сторону, бо я туди дивилася, й цокотів далі.

— Чому ви мовчите? Якщо це дорого, то я можу й за меншу ціну згодитися. Ну.. най буде 530 корон, пятдесятку вам зразу пускаю... ну?..

Я порушила устами.

— Чого ви від мене хочете?

Він видивився на мене, що говорю по-українському, тоб-то по-простому, але й далі говорив по-мадярському. Тоді я сказала, що його не розумію, бо по-мадярському взагалі не говорю. Це його так здивувало, що він перестав розмахувати руками й навіть постояв трошки на одному місці. Потім з підстрибом дігнав мене, перейшовши на українську мову:

— Як то можете бути? Пані учителька і не говорите по мадярському? Може ви землячка пана капітана з Чех?

— Ні, я не чешка.

Він крутив плечима, нічого не розуміючи.

— Я хочу, щоб ви йшли до мене на бит*); жити в мене. Я дорого не хочу. Як для пана управителя й для вас, то... місячно 600 корон. Ну... Це зовсім дешево...

— Може й дешево, але я у вас не хочу жити.

— Що значить не хочу? Чому не хочу? Як пан управитель хотять, то як ви можете не хотіти? Ну... най буде за 550 корон...

— Я таки не хочу.

— Чому ні.

— Бо я в жидів не хочу мешкати.

Він став.

— Ага, ну-ну... Я вже розумію... Ви еміґрантка... Ви петлюра... країнка... Ну-ну...: Пан капітан будуть знати про це...

За цією розмовою я й не помітила, що за нами йшов високий газда. Тепер він зрівнявся зі мною і промовив, як у дзвона вдарив, — такий його голос був гучний і приємний:

— Слава Ісу...

— Слава на віки.

Обличчя мідяне, спокійне, отверте, вуса сиві вниз. І ніби усмішка в них грає. На плечах граблі.

— Чи ви, вуйку, не знаєте, де тут хата Царя?

— Котрого?

— Василя.

— Є тут у Вижньому кінці три Василі Царі.

— Має красну хату, і є їх двоє: він та стара.

— Вже знаю. Покажу... А ви хтож будете?

— Учителька. Тепер ось приїхала.

— А Шльома чого на вас напосівся? — сміх із його очей так і бризнув.

— Ет, не хочу я в жидів мешкати... Нехай їм усячина! А зрештою ви може й чули нашу розмову?

— Та чув... Ну, а до Царя ви чогож? Перебачте, що так розпитую...

— Та чогож? Чула, що кімната в них гарна; можеб прийняли мене на помешкання..

— Ого! Ще й як би прийняли! Так оце й хата.

Я подякувала і у хвіртку. Бачу, — газда за мною; я до хати, і він слідом.

— Слава Ісусу Христу.

— На віки слава Богу, — відповіла досить старенька бабуся, що поралася саме коло скрині. „Вже закінчив?“ — питається газди.

А той сміється й до мене: — А я й є Василь Цар. Бачиш, Ганно, які красні панночки до мене залицяються, аж до хати самі йдуть, а ти все мені одно товчеш — старий та старий!...

Ганна посміхнулася до мене й до нього, витерла рукою стілець і посунула в напрямі до мене. Мовляв, сідайте.

— Іду я вулицею, а переді мною наш Шльома, то з одного боку, то з другого боку заскакує до пані учительки. Зовсім, як отто писав Шевченко: „ходить жид ходором“, памятаєш стара, читав нам Павло. Онук наш...

Так мені у них зробилося приємно, ніби дома коло Вас, Тіточко й Дядечку! Зразу-ж Цариха показала мені кімнату; вікна виходять на сад. А в саді жоржини жовті та червоні, і він так трохи вгору йде, а за ним зелена плахта, і на тій плахті струнні стіжки сухої конюшини, кожний стоїть на одній нозі, як гусак, а ще далі вгору смереки наїжилися суворою щіткою, за ними вже голі груньки пнуться в синяву. Гарно, Дядечку!

Таки того самого дня я в них і розташувалася. Цар мені речі з Вербівки привіз. А до старої Царихи почали навідуватися сусідки старі й молоді; чую через двері — часом голосно як сороки, часом пришептом, розпитують: хто, звідки, яка, як говорить, чи наша? А Цариха не нахвалиться: така вже наша, що цілком наша, ще й зветься Параскою.

Цілую Вас, Тіточко й Дядечку! Не сумуйте, Тіточко!

Цілую міцно. Пишіть мені

Ваша Параска

P. S. Як буде далі, напишу згодом, але мушу сказати, що про того якогось капітана занадто всі згадують. Що воно за така „голова“?

Параска.

P. P. S. Дядечку! Будь ласка, зашліть мені ті книжки, що я собі відложила. Здається мені, що я ще забула 4-ий том Лесі Українки та Стефаника, то долайте.

Цілую Параска.

P. P. P. S. Тіточко! Як Дядечко буде слати книжки, то вложіть туди ще мою сіру суконку, що подібна до плахти; дуже мені тут придасться

Цілую Параска.

(Далі буде).

*) По-чеському: помешкання.

Великий вплив молоді до шкіл

З нагоди відкриття нового шкільного року міністр освіти Свєнтославський виголосив у суботу 3. ц. м. промову в радіо до батьків й учителів. Міністр підкреслив, що до шкіл усякого типу зголосилось дуже багато молоді. Тому треба поширити поміщення і збільшити число шкільних будинків. У фахових школах відчувається завелику недостачу спеціялістів. Словом, Польща переживає „гостру шкільну кризу". Коли на 100 мешканців у краях зах. Европи є від 30 до 35% молоді у віці нижче 20 років, то Польща має такої молоді понад 40%. Тому школи ріжного типу в Польщі мають понад 5 міліонів молоді, себто 18% населення. Слід додати, що завдяки наглому приростові в повоєнному часі число молоді у віці від 14 до 18 років зростає і буде далі зростати. Тому до загально-освітніх і фахових шкіл молодь далі буде масово напливати. Далі міністр ствердив, що число учителів у народніх школах зросло на 8.000 етатів і тепер має 78.400 осіб. Фахове шкільництво буде далі швидко розвиватися, тому, що молодь масово наплиає до цих шкіл. Також розбудова нових шкільних будинків поступає наперед і в школах вже є місце на всі діти, що є обняті шкільним обов'язком. Правда, такий стан є на землях західньої і центральної Польщі, крім східних і південно-східних воєвідств. Вкінці міністр побажав, щоб між батьками й учителями була якнайкраща згода у справі виховання молоді.

МАДЯРЩИНА ВВЕДЕ ЗАГАЛЬНУ ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ.

Мадярський премієр Імреді заповів у передвиборчій промові, що уряд підготовлює новий закон про оборону краю. Введуть загальну військову службу та утворять параміліτарні спортові організації.

Крім того уряд переведе велику рільничу реформу: він викупить третину великих маєтків та розділить їх між безземельних селян.

——o——

ІРАК В ОБОРОНІ ПАЛЕСТИНСЬКИХ АРАБІВ.

Міністер закордонних справ Іраку Тевфік Паша перед виїздом до Женеви зложив представникові щоденника „Джумсуріет" заяву, в якій підкреслив єдність усіх арабських країв, зокрема коли йде про Палестину. Як араб, поробить він у Льондоні всі можливі заходи у справі Палестини.

В арабських колах сподіються, що британський уряд закинув перший проєкт поділу Палестини.

У ПАЛЕСТИНІ.

В околиці Гайфи дійшло до битви між англійцями й арабами, з яких 14-ох згинуло, 16-ох попало в полон.

На вулицях Гайфи застрілено двох арабів та ранено одного — мабуть за те, що вони носили фези, яким арабські націоналісти виповіли тепер війну.

У Яффі застрілили поліційного підстаршину — араба.

На залізниці Лідда—Гайфа вискочив з рейок товаровий поїзд.

Коло Акка обстрілювали араби 2 жидівські самоходи.

——o——

МІЖНАРОДНЯ ПАРЛЯМЕНТАРНА ТОРГОВЕЛЬНА КОНФЕРЕНЦІЯ У ВАРШАВІ.

У понеділок в год. 9.30 почались у Варшаві 23. збори міжнародньої парляментарної торговельної конференції, в яких бере участь 194 представників 22-ох країв. 3 дні триватимуть наради, пленарні та в 4-ох комісіях: транспортовій, еміграційній, торговельній та рільничій. Рівночасно відбудеться низка принять.

——o——

По широкому світі.

СССР видасть Литві 30-ох арештованих литовців, м. ін. 5-ох священників.

Німеччина купить цього року на Литві збіжжя вартости 400.000 літів.

Фінляндський міністр комунікації Ріоме уступив; на його місце прийшов віцемін. Самовар.

До Німеччини на конґрес націонал-соціялістичної партії виїде делеґація італійських фашистів, зложена з 19-ох осіб.

В Америці помер архиєпископ Ню Йорку у 70. році життя.

Бразилійський нац. трибунал засудив 109 учасників травневої революти інтеґралістів на вязницю від 3-ох місяців до 10-ох років, 19-ох увільнив.

НОВИНКИ.

— **Польські „кольонії і півкольонії" в калуському повіті.** Т. Ш. Л. з Калуша уладило підчас вакацій ц. р. 11 півкольоній в таких селах: Пийках, Долпотові, Березниці Шляхотській, Підмихайлю, Луці, Хотині, Сівці Войнилівській, Середнім, Цвітовій, Мислові і Земниці. В кожній з тих півкольоній бряло пересічно участь від 25 до 50 дітей. З. П. О. К. зорґанізував півкольонії в Калуші, Войнилові, Студінці, Ляндестрой, Копанках, Томашівцях, Бронівцях і Петраниці при участи від 50 до 100 дітей. „Звйонзек Земянек" вів дві кольонії в Дубовиці і Павликівці з участю 110 дітей. „Коло Господинь Вейскіх" уладило кольонію в Підгірках для 20 дітей, а „Коло Родзіни Уженднічей" кольонію в Завою для 22-х дітей. Заходом „Кола пжиясюл гарцерства" в Калуші уладжено 4-ден. табор у Гриньковї, в якому взяло участь 25 „гарцежи". (Всхуд).

— **Вибух кисня і пожежа поїзду.** В суботу 3. ц. м. дійшло до страшного вибуху 5 км. перед Галичем у вантажнім поїзді, що їхав зі Станиславова до Львова. З поїздом їхав один ваґон з мотором до монтування залізничих шляхів. У цьому ваґоні було сім бутлів з киснем і бляшанки з бензиною. З невиясненних причин вибухла одна бутля з киснем і потягнула за собою кількa дальших вибухів, що знищили мотор і спричинили пожежу ваґону. Крізь розірваний дах вилетів сторож на залізничий насип. У важкому стані відвезли його до шпиталю у Станиславові. Шкода сягає 200.000 зол. Вантажний поїзд затримали майже на дві години і тому інші поїзди приїхали з двогодинним опізненням.

— **Протинімецькі заворушення у Бельську.** В пятницю 2. ц. м. дійшло у Бельську до протинімецьких заворушень, що їх припинила щойно поліція. Лад у місті втримує поліція, змічнена поліцією з Катовиць. В суботу панував у Бельську спокій. В неділю 4. ц. м. рано вибухла з невідомих причин пожежа в німецькій книгарні братів Гон, перед якою в пятницю демонстранти палили націонал-соціялістичну літературу. Пожежу погашено щойно по двогодинній рятунковій акції.

— **Кількадесять ранених у Величці.** В суботу 3. ц. м. рано у Величці сполошилася пара коней при вул. Коперника на вид самоходу, що переїздив попри них. Сполошені коні побігли на поблизький ринок перевертаючи по дорозі прилавки перекупнів і тратуючи людей. На щастя один кінь упав і спинив другого коня та віз і це зменшило розмір нещастя. Перестрашені люди втікали до поблизьких крамниць і брам домів. На ринку залишилося багато ранених жінок від кінських копит. Раненими заопікувалися лікарі

— **Грабіжницький напад на листаря.** З поштової аґенції у Спасі пов. Долина їхав ровером до Струтина Вижного сільський листар Франц Стефанишин. По дорозі 3 км. за Спасом напало на нього двох грабіжників, застрілили його і забрали 2.000 зол. Тіло вбитого сховали в коноплях. Поліція шукає за вбивниками.

— **За ходження до церкви усувають з комуністичної партії.** Совітська преса пише, що в останньому часі усунули на 6 місяців з комуністичної партії 2.321 членів і 4.355 членок за „нарушення партійної дисципліни". Провиною, що потягнула за собою таку строгу кару було те, що члени комуністичної партії ходили на богослуження до церкви або дозволили хрестити свої діти.

— **Краєва хроніка.** Над калуським повітом пройшла велика буря зі зливою та громами, яка зробила великі школи у плодах, що ще залишилися в полі. — Над Городенкою обірвалася хмара і разом з цим розшаліла градова буря з громами. Школи, особливо в садах, дуже великі. — У громаді Несвсрівці, зборівського повіту, злива знищила багато домів і розвалила стирти збіжжя, які вода частинно забрала. Вода знесла барабелю разом з землею. — Вода в потоці Цебрівка, у збаражському повіті наслідком зливи так прибула, що зірвала два мости на громадській дорозі в Цеброві і зпід третього моста на повітовій дорозі вирвала 100 кубічних метрів землі.

— **Грім і дитина.** Підчас бурі з громами, що перейшла над містом Стівенс Поан у стейті Васконсін в Америці трапився дивний випадок у домі Требятовського. В одній хвилині грім ударив у громозвід сусідного дому і влетів по дротах до спальні дому Требятовського, де молився чотиролітній хлопчина. Грім кинув ним до стіни, але не поразив його і не залишив найменшого навіть сліду. Цей випадок викликав велике враження в цілій околиці.

— **Розвязали читальні „Просвіти".** Тернопільське воєвідство розвязало читальні „Просвіти" в Гарбузові та Гукалівцях, яких діяльність було припинило зборівське староство.

— **Страшна катастрофа англійського літака.** В неділю 4. ц. м. пополудні упав на північнім передмістю Льондону літак на дах одного з домів. Від вибуху збірника з бензиною згоріло три доми. Підчас катастрофи згинув летун, одна жінка і двоє дітей, які бавилися на вулиці. Крім того 25 осіб було ранених, з того 13 важко.

— **Арештування у Ставчанах.** У ночі з 2. на 3. ц. м. мундурована і тайна поліція приїхала автом зі Львова до Ставчан, пов. Львів і арештувала **Куспіся Михайла**, якого судили у т. зв. городецькому процесі 1932 р. Поліція перевела основну ревізію підчас якої забрала ріжні записки, знимки та реферат. Арештованого відставила поліція автом до Львова.

— **Чи не вільно видавати книжок до історії українсько-польської війни?** Городське староство у Львові сконфіскувало в цілости книжку п. н.: „Чортківська Офензива", яка вийшла накладом в-ва „Промені".

— **Масово виселюють з Чортківщини.** Чортківське староство рішенням з дня 27. серпня ц. р. (Нр. Б. 48) виселило з чортківського повіту, що належить від липня цього року до граничного пояса, коло 30 осіб, караних ще перед кількома літами за приналежність до ОУН. і КПЗУ на протяг 3-ох літ. Між виселеними є 21 українців і 9 жидів.

— **Пропав безробітний українець.** В нашій редакції зявився п. Василь Турят з вісткою, що його субльокатор Василь Кавацюк, кельнер з професії, вийшов перед 10 днями з хати і більше не вернувся. Його зовнішний вигляд: високий, стрункий, волосся чорне з зачіскою до гори, попелятий одяг. Працював у Ценґута (Бристоль), але від 4 днів був без праці. Відходячи заявив дружині п. Турята, що йде до „Звйонзку кельнерів" довідатись, чи нема для нього праці. Спроби довідатись щось при помочі поліції — досі безуспішні.

— **Новий виділ т-ва „Воля".** В неділю, 4. ц. м. пополудні відбулися надзвичайні загальні збори т-ва українських сторожів „Воля" при вул. Оссолінських ч. 10. Збори відкрив заступник голови Козіцький і поінформував присутніх, що надзвичайні загальні збори скликано тому, що уступило декількох членів виділу. По признанні абсолюторії до нового виділу ввійшли: п. Д... вич — як голова, Партика, Гулящий, Ковал..., Маґола, Ільчишин, Варницький, Вовк, Петри..., Ільків, Бутинець, Ґордон і Верещинська як члени виділу. До провірної комісії: п. Козіц..., Півпанок і Чмир. До мирового суду: п. Фед..., ба, Кузьма, Андрієць, Сечук, а на заступників Сюрко та Гаврилів. Збори скінчилися відспіванням національного гимну.

— **Ґімназійні ученики вже нападають на жидів.** В неділю 4. ц. м. перед вечором напало кільканацять ґімназійних учеників на жидів у парку Кілінського. Напасники побили двох жидів: ... Райфа, торговельного помічника і Б. Тен...ма, приватного урядовця. Побиті повідомили поліцію.

— **Водна труба знищила два села.** Недалеко Скалистих Гір у Кольорадо водна труба ... стила два села, де знищила більшість ... В обох селах згинуло шість осіб, кількадесять є ранених.

— **Наглий вибух вулькану в Японії.** В неділю 4. ц. м. рано наступив сильний вибух вулькану Асама недалеко місцевости Каруїзава. З вулкану випливають потоки лави, що ... найближчу околицю. Жертв у людях не ...

— **Весілля, що тягнулося 22 дні.** В Південній Мадярщині женився син богатого земле... ка з неменше богатою дівчиною. Їхнє весілля тягнулося 22 дні і ночі. На весіллю грали ... циганські орхестри на переміну три тижні. Весільні гості зїли мясо з трьох великих волів, чотирьох телят, 14 баранів, безлічі курей і ... тисячі пляшок вина і горівки.

— **Безнадійна любов малярки.** Румунська преса пише, що на лавці в одному з парків ... решті напилась отрути 28-літня малярка ... Сіміон і померла. Талановита малярка ... лася в гарнім хлопці, який був моделем ... картини і не хотів бути її кохапцем. ... до розпуки байдужістю гарного хлопця ... лярка отроїлась.

Комунікати.

В СПРАВІ СОЮЗУ УКРАЇНОК.

Відкликуючись до оголошеного в часописах „Діло" (з 28. 7. ц. р. ч. 163) і „Новий Час" (з 29. 7. ч. 164) комунікату в справі кураторіяльної управи майном припиненого в діяльности Т-ва „Союз Українок", пригадується всім п. т. членам Виділів Філій і Кружків „Союзу Українок", що їх громадянським обовязком є всю готівку і вкладкові книжечки, які залишилися поза приарештованим владою майном, зголосити до Кураторіяльної Управи. Вкладкові книжечки треба переслати на руки підписаного куратора, готівку переслати теж до нього або просто до Центробанку, вул. 3. Мая ч. 15, на біжучий рахунок „Кураторіяльної Управи" майном припиненого в діяльности Товариства „Союз Українок". Занедбання цього обовязку може потягнути за собою прикрі консеквенції. Також обовязком пп. Виділових тих припинених в діяльности Філій і Кружків „Союзу Українок", що є власниками нерухомостей, є дати відомости до кураторіяльної управи про ті нерухомости, головно про те, що з ними діється і хто ними завідує.

Вкінці поновляється зазив до вірителів Товариства, щоб, оскільки дотепер не зголосили своїх претенсій згідно з попереднім комунікатом, зробили це в додатковому речинці до 15. вересня 1938 р.

З особистими зголошеннями треба звертатися до бюра кураторіяльної управи при вул. Сикстуській ч. 46 що вівтірка, середи і четверга від год. 10—13, письменні зголошення спрямовувати на адресу бюра, або на особисту адресу підписаного куратора: Львів, вул. Генінга 30.

Володимир Михалевич.

ВПИСИ ДО ОДИНОКОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГОСПОДАРСЬКО - САДІВНИЧОЇ ШКОЛИ ТОВАРИСТВА „ПРОСВІТА" В МИЛОВАНЮ.

Дня 20. січня 1939 р. починається новий 11-місячний, сільсько - господарський курс який триватиме до дня 20. грудня 1939 року. Наука в школі відбувається на основі програми навчання, затвердженої міністерством освіти, яка обовязує в державних сільсько-господарських школах.

Навчання в школі теоретичне і практичне, охоплює всі ділянки сільського господарства та підготовляє учнів не лише до праці на власному господарстві, але також до праці у хліборобських і кооперативних організаціях. При школі є зародова обора молочної худоби, зразкові курники, шкілки овочевих дерев, продукція насіння, пасіка, все це пристосоване до практичного навчання на курсах. У школі працюють 3 фахівці учителі-спеціялісти та інструктори для практичного навчання.

1. На курс приймають мужчин у віці 15 до 24 літ, що покінчили найменше народню школу.

2. Кожний принятий учень мусить мати два одяги (в тому один до праці при виконуванні практичних вправ у шкільному господарстві.) Крім одягу має мати кожний учень 4 пари білизни, 3 ручники 2 простирала, подушку, покровець, сінник та посуду до їди (тарілку, мисочку, пів-літрове поливане горня, ложку, вилки і ніж).

3. Учні платять одноразово при зголошенні на курс 10 зол. вписового, 3 зол. лікарська поміч і 2 зол. шкіл. інвентар.

Крім вписового платять учні місячно 7 зол. шкільних оплат. Учні харчуються в кооперативній харчівні, яку самі ведуть, а прохарчування одного учня в кооперативній харчівні коштує 20 зол. місячно. В часі курсу учні користають з 33 проц. знижки при переїзді залізницею.

4. До зголошення на курс треба долучити: а) шкільне свідоцтво, б) посвідку батьків, потверджену парохіяльним або громадським урядом, якою батьки зобовязуються правильно платити кожного місяця належну оплату за учня у школі. Коли учень має підмогу від установи, тоді слід долучити до зголошення заяву від установи, що буде правильно кожного місяця платити оплати за свого кандидата, в) долучити почтову марку за 55 сот. на відповідь, г) вислати почтовим переказом вписове 10 золотих.

5. Про приняття і день приїзду до школи повідомить Управа школи по 1. січні 1939 р. Непринятим до школи зверне документи і вписове.

6. Зголошення приймає управа школи до дня 31. грудня 1938 р.

Школа впродовж 30 літ свого існування поклала великі заслуги в поширенні сільсько-господарської культури. Кожна Районова Молочарня та кожний Окружний Союз кооператив повинні вислати хоч по одному учневі.

Зголошення слати на адресу: **Господарська Школа Товариства „Просвіта" в Милованню, почта Roszniów k. Jezupola, над Дністром.**

З судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

Дня 2. ц. м. відбулася перед окружним судом у Чорткові карна розправа проти чотирьох селянських хлопців з Борщівщини, а саме проти Володимира Біланюка з Підфилипя, Михайла Клибуса, Юрка Венгерова і Стефана Зельського з Турильча за державну зраду зі ст. 97. § 1 кк. (за приналежність до ОУН). Трибунал засудив по розправі дня 3. ц. м. **Володимира Біланюка на 2 роки вязниці, Михайла Клибуса і Юрка Венгра по 3 роки вязниці** і всіх трьох на втрату громадянських прав на 10 літ. Стефана Зельського трибунал увиннив від акту обвинувачення. Підсудних боронили адвокати з Чорткова **д-р В. Електорович і д-р М. Росляк.**

Подяка.

Оцим почуваюся до обовязку зложити подяку Товариству взаїмних обезпечень на життя „КАРПАТІЯ" у Львові за скоре й без зайвих трудностів виплачення повної обезпеченої суми по моїму бл. п. Мужеві Юліянові Пашковському, скарбовім урядовцеві у Борщеві.

Скоре й акуратне виплачення обезпеченої суми уповажнює мене поручити це єдине українське Товариство обезпечень на життя „КАРПАТІЯ" у Львові найширшим колам української суспільности.

Борщів, дня 18. 8. 1938. **Софія Пашковська.**

З театру.

Великий Театр: „СТРАШНИЙ ДВІР", опера в 4-х актах. Музика Ст. Монюшка.

Осінній театральний сезон у Вел. Театрі і цьогорічний оперовий сезон у Львові — по кількалітній перерві — почався у мин. суботу — мабуть згідно з дотеперішньою традицією в польських оперових театрах — національною оперою Монюшка. Хоч саме в суботу почалися Сх. Торги у Львові і з ріжних міст приїхали всякі достойники, саля В. Театру не була переповнена і навіть деякі льожі світили пусткою. Тимчасом виконавці опери зробили все, щоб вдоволити любимців музики. Імена виконавців головних оперових партій: відомої сопраністки Ф. Плятівної, баритона Зенона Дольницького в ролі мечника, баритона Володимира Качмара в ролі Збігнева і тенора Станислава Драбіка в ролі Стефана — говорять самі за себе. Голосні оплески публики та китиці квітів були для них хіба найкращим признанням. Лірична арія „з курантами Драбіка так подобалася, що публика приневолила його ще раз її повторити. Молоденькі співачки: С. Чепелівна (сопран) і В. Котуляківна (альт), що їх вставив керманич львівської опери п. А. Дідур згідно зі своєю заявою представникам преси, вийшли оборонною рукою, але лише під голосовим оглядом, бо над грою мусять ще добре попрацювати. Загально подобався теж Л. Рейхан у ролі старого слуги і М. Мазанек у ролі ключника Сколуби.

Провід орхестри був у певних руках дригента Й. Лерера. **м. х.**

✝ Посмертні згадки.

СМЕРТЬ ЖІНКИ МЕЦЕНАТКИ.

✝ Емілія з Домбровських Шафранська, вдова по підполковнику австрійської армії, власничка реальности у Львові та член багатьох українських товариств, упокоїлася дня 4. вересня ц. р. в год. 1. вполудне. Похорон відбудеться у вівторок 6. ц. м. в год. 4-ій попол. з каплиці оо. Реформатів при вул. Янівській, на які Рада Т-ва „Народня Лічниця" запрошує всіх своїх членів та прихильників. Заходами „Нар. Лічниці" відбулася в понеділок в год. 6-ій панахида за душу Покійниці.

З Покійною зійшла в могилу громадянка — щедра меценатка. В завіщанні, яке Покійниця виготовила ще тому рік, призначила Вона половину своєї камяниці, вартости коло 20.000 зол. на народні цілі. З цієї суми призначила 1.000 зол. на церкву св. Юра, 2.000 зол. на мужеську ремісничу бурсу, 1000 зол. на жіночу ремісничу бурсу, решту на „Народню Лічницю". Вдячне українське громадянство збереже в добрій памяти Покійницю, що працею свого тихого, але праведного життя поділилася щиро з народом, який гарячо й до смерти любила. Вічна Память Жінці-Меценатці від роду в рід!

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 6. вересня 1938.

6.45 Руханка. 7.00 Ранішній ... 7.15 Орх. мандоліністів. 8.00 Для шкіл. 8.10 Поранок при мікрофоні. пл., анекдоти, комунікати. 11.00 Для шкіл: Гутірка для старших дітей. 11.15 Музика з пл. 12.03 Полуднева авд. 14.00 Легка музика з пл., 14.15 Концерт бажань. 15.00 Біржа. 15.05 Госп. та суспільні вістки. 15.15 Програма на завтра. 15.15 „Пригода Марцелашка майстра Клепки" авд. для дітей. 15.25 Фін.-госп. актуалії. 15.45 Господарські вістки. 16.00 Концерт орх., солісти, пісеньки. 16.45 Від Татр до стратосфери, оповідання. 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції. 17.10 Жінка на Сх. Торгах. 17.20 Турнір композиторів (форт.). 17.55 Спортові вістки. 18.00 Праця одноклі-самітниці. 18.10 Паганіні у форт. музиці (форт.). 18.45 На зеленій траві, вийняток з книжки Ст. Василевського „Сім душ життя". 19.00 Моцарт квартет ф-дур на обой, скрипку, віол., альтівку. 19.20 20.55 Актуальна гутірка. 19.30 Лише для дорослих: 1. ч. Розр. концерту у вик. орх.; у перервах: Гутірка з молоддю. Пригода фр. короля, гуморески. 20.45 Веч. дешник. 21.00 Підслух-

не олинмих басісів, 21.10 Друга частина Розр. концерту, 21.50 Спортові вістки, 22.00 Авдиція з нагоди уродин югосл. короля Петра II., 22.30 На крилах мельодії, словно-муз. авд., пл., пісеньки, 23.00 Ост. вістки, 23.15—23.55 Танц. музика з пл., (Варшава II).

Середа, 7. вересня 1938

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Орх. музика, 8.00 Для шкіл, 8.10 Перше снідання при мікрофоні, орх., 11.00 Для шкіл, 11.25 Музика з пл., 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, 14.10 Легка музика з пл., **14.35 Українські пісні у вик. хору під орудою Евгена Козака (Пісні Е. Козака, Весоловського, Ром. Купчинського),** 15.00 Біржа, 15.05 Госп. та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Трохи пісні, трохи слова, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Вальси, інтермецо, серенади у вик. сальон. музики, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Розр. концерт: орх., солісти, пісеньки; у перерві репортаж із Сх. Торгів, 17.55 Гальо, позір! 18.00 У барвному світі вересів, 18.10 Скрипка у супр. форт., 18.45 Рецитації Ю. Каден-Бандровського, 19.00 Спів у супр. форт., 19.20, 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 Жінки, вино та спів, розр. концерт, у перерві скеч „Серце жінки", 20.45 Веч. денник, 21.00 Для села: Які закони з охорони рослин обовязують хлібороба, 21.10 Шопенівський концерт, 21.50, 22.00 Спортові вістки, 22.05 „Не можу вженитися!" комедія Ол. Фредра, 22.40 Музика з пл., 23.00 Ост. вістки, 23.05—55 Легка й танкова музика (Варшава II.).

Четвер, 8. вересня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Концерт військ. орх., 8.00 Веселе добрийдень, пл., анекдоти, комунікати, 11.00 Гори наші, гори! муз. поранок для вселюдних шкіл, 11.25 Легка музика з пл. 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Легка музика з пл., 14.15 Концерт солістів, тенор, сопр., форт., 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 По дорогах і стежках, для старш. дітей, 15.30 „Дурний Француз" новеля М. Конопніцької в муз., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Розр. музика, орх., сопр., вібрафон, форт., 16.45 У слізних, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Концерт нар. хорів; у перерві репортаж із Сх. Торгів, 17.40 „Листи з подорожі" Сенкевича, 17.55 Гальо, Позір! 18.00 Медицина під мікроскопом, 18.10 Хор пн. хлопців із Торуни виконає нар. пісеньки, 18.30 Театр Уяви: „Алярм у крові" Ганса Кнама (Німеччина), 19.00 Гріг: Скрипкова соната ч. 1. оп. 8., 19.20 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 Спогади з театру, розр. концерт у вик. сальон. орх., хору, 20.45 Веч. денник, 21.00 Актуальність, 21.10 Оперетковий вечір, розр. концерт у вик. орх., спів, 21.50 22.00 Спортові вістки, 22.05 Веселий четвер, словно-муз. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.15—23.55 Найновіші плити (Варшава II).

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 6. вересня 1938.

БЕРЛІН 14.15 15.15 Розр. музика, БІЛГОРОД 18.00 21.45 22.15 Нар. пісні, 18.30 Нар. музика, БРЮСЕЛЯ ФР. 20.00, 21.00 „Дезертир" ком. оп. Монсіні, БУДАПЕШТ 12.05 Вок. концерт, 17.00 Циг. музика, 18.20 Варша Гунтер співає ам. пісеньки (нім.-мад. концерт), 19.15 20.00 Орх. концерт, 22.10 Авд. з нагоди 40-літ. володіння голянд. королеви: промова, опісля голяндські нар. пісні, ВІДЕНЬ 18.30 Популярний концерт, 19.00 Віденська музика, квартет, КОШИЦІ 18.00 „Мараморошська коломийка" вик. Ол. Слинка, 18.10 Вірші Ю. Боршоша Куметського, 18.35 Понятти та ідеал фіз. виховання, МІЛЯНО 17.15 Форт., 19.30 Розр. музика, 20.30 Легка й танк. музика, 21.00 Комедія, 21.40 22.00 Концерт солістів, 22.30 Танк. музика, ПРАГА 11.05 Сальон. квартет, 17.40 Скрипка, 18.20 Легка музика, 19.25 Югосл. пісні, 21.10 Орх. концерт, РАДІО ПАРІ 19.00 Фр. сонати від Лера до Мільоза, 20.15 21.00 Камер. музика, 21.30 22.00 23.00 Театр Уяви „Народини Трістана" др. поема Деліміса, РИМ 17.15 Танк. музика, 19.30 Розр. музика, 20.30 Муз. вечірка, 21.00 22.00 Орх. концерт, СОФІЯ 18.50 Популярна музика, 19.30 Форт., 20.00 Спів, 20.55 21.00 Розрвиалися, 21.15 22.00 Легка музика.

Середа, 7. вересня 1938.

БЕРЛІН 14.15 15.00 Розр. музика, 18.00 Нар. пісні, 19.00 20.00 Увертури й танки, орх., 21.30 Квінтет а-дур Шуберта, БЕРОМІНСТЕР 20.00 21.00 22.00 „Дикий стрілець" оп. Льорцінґа, БІЛГОРОД 20.00 Спів, 20.30 21.00 Гумор, 21.30 Нар. пісні, 22.15 Скрипка, БУДАПЕШТ 18.00 Форт., 21.10 Орх. концерт, 22.00 Джез, ВІДЕНЬ 18.00 Пісні у вик. хору, 20.30 21.00 Бетовенові твори, 22.30 23.00 „Музика з Відня" розр. концерт, ДРОЙТВІЧ 20.00 21.00 Симф. концерт, КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 19.30 Розр. музика, 20.30 Популярна музика, 21.00 22.00 23.00 „Нірнберські співці" оп. Вагнера, ПРАГА 12.45 Орх. концерт, 17.40 Концерт квартету дударів, 18.45 Свінг-Мюзик, 22.30 Соло на цимбалах, РАДІО ПАРІ 18.00 19.00 Пісні, 20.30 21.00 22.00 Розр. програма (у перерві в год. 21.30 Комунікати), РИМ 17.15 Концерт учеників муз. академії, 19.30 Розр. музика, 20.30 Муз. вечірка, 21.00 22.00 Комедія, СОФІЯ 19.05 Орх. концерт, 19.45 20.00 21.00 „Осудження Фавста" оп. Берліоза.

Четвер, 8. вересня 1938.

БЕРЛІН 10.00 Нар. пісні, 14.15 18.00 19.00 Розр. музика, 20.10 Любовні пісні й нар. танки, 21.00 Орх., солісти, БІЛГОРОД 18.30 Скрипка, 21.00 Нар. пісні, 22.15 Нар. музика, БРЮСЕЛЯ ФР. 20.00 21.00 22.00 „Богема" оп. Пучінія, „Еспанські примхи" балет Рімського-Корсакова, БРАТИСЛАВА 20.05 Словацькі нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.30 Симф. концерт, 18.45 19.00 Циг. музика, 21.20 22.00 Орх. концерт, 22.30 Скрипка, ВІДЕНЬ 10.00 Розр. музика, 12.00 Симф. концерт, 19.00 Концерт дутих інстр., КОШИЦІ 18.15 Для Закарпаття, МІЛЯНО 17.15 Пісні, 19.30 Розр. музика, 21.30, 22.00 Симф. концерт, ПРАГА 16.15 Розр. музика, 17.40 Спів, 18.20 Сальон. музика, 21.05 Орх. концерт, РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви, 19.00 Віол., 20.15 Пісні, 20.30 21.00 Опера, РИМ 17.15 Форт., 20.30 21.00 Орх. концерт, СОФІЯ 19.25 Популярна музика.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 3. вересня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	2·65 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. в опак.	2·70 зол.
молоко	13—14 сот.
1 кг. непь	1·35

Тенденція на масло та яйця сильна, на молоко вдержана.

ОПОВІСТКА.

На найбідніших зол. 15.— зложила в нашій Адміністрації каварня „Палермо", вул. Рутовського 26.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.